KONFERANS

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN

NEOLİBERAL KAPİTALİST POLİTİKALARLA UYUMU

GÖZ ARDI EDİLİYOR

Dr. Mücahit GÜLTEKİN

İÇİNDEKİLER

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN NEOLİBERAL KAPİTALİST POLİTİKALARLA UYUMU GÖZ ARDI EDİLİYOR.

Dr. Mücahit GÜLTEKİN, 26 Ocak 2019, Bursa[1]

Cümleten selamünaleyküm,

Hepiniz hoş geldiniz.

Şimdi bugün aslında hepimizin derdi olan, hepimizin canının yandığı bir konuyu konuşacağız. Aile konusunu konuşacağız. Ama başlangıçta hemen şunu ifade edeyim. Aile konusu Türkiye'de özellikle birkaç yıldan bu yana gündemde. Neden? Çünkü aileyle ilgili bir sorunumuz var. Bir derdimiz var. Artık Türkiye'de aile kurumunun çözüldüğü bir zaman diliminde yaşıyoruz. Bu çözülüşün de, bu problemin de kendi hayatımızda, kendi evimizde, kendi mahallelerimizde karşılığını görmeye başladık. Yani biz soruna, probleme temas etmeye başladık. Bundan dolayı aile konusuyla ilgileniyoruz. Bu bir yönüyle elbette ki olumlu bir şey; çünkü bizi var eden, çocuklarımızı var eden, çocuklarımızın geleceğini şekillendiren çok kritik, çok önemli bir kurum üzerinde konuşuyoruz. Bunu bir tartışma konusu haline getirmiş olmamız elbette ki başlı başına olumlu ve önemli bir konu. Fakat bu aynı zamanda şöyle bir zaafımızı da gösteriyor. Biz maalesef dindar ve muhafazakâr çevrelerde genellikle gördüğümüz bir zaaf ya da eksiklik olarak ifade edebiliriz bunu.

SORUNLARIMIZI GEÇ ELE ALIYORUZ

Bir sorunu, bir problemi ancak kucağımıza geldikten sonra, o sorunla, o problemle temas ettikten sonra onun bir sorun olduğunu kavrıyor ve ondan sonra masamızın üstüne koyuyoruz, ondan sonra onu tartışmaya başlıyoruz. Ben bunun özellikle bizim hemen hemen her zeminde konuşmamız tartışmamız analiz etmemiz gereken bir zaaf- bir eksiklik olduğunu hemen başta ifade etmek istiyorum. Çünkü Yasin Hocam da ifade etti. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği(TCE) projesi /teorisi/ politikaları birkaç yıllık

---

[1] http://islamianaliz.com/haber/dr-mucahit-gultekin-toplumsal-cinsiyet-esitliginin-neoliberal-kapitalist-politikalarla-uyumu-goz-ardi-ediliyor-video-70109#sthash.sEmoFiiz.AOMKtg83.dpbs (Video)

bir mevzu değil, yani 15 yıldan bu yana çok hızlı şekilde devletin bütün otoriteleri tarafından, bütün kurumları tarafından, organları tarafından çok güçlü bir şekilde uygulanan bir politikadan bahsediyoruz. Ama düşünün ki daha biz birkaç ay önce bunu geniş ölçekli olarak tartışmaya başladık. Neden? Çünkü sorun, problem okullara, sınıflara sirayet etti, işte ETCEP projesi çerçevesinde MEB'in kurmuş olduğu sitede birtakım görseller gördük, birtakım söylemler gördük ve ondan sonra bizim çevremizde bu konu tartışılmaya başlandı. Bu dediğim gibi yine olumlu bir konu ama aynı zamanda bizim bir zaafımıza, bizim bir eksikliğimize, bizim pek çok konuda olduğu gibi yine geç kalmışlığımıza işaret eden bir zaaf. Bunun niçin böyle olduğunu da ayrıca konuşmamız ve tartışmamız gerekir. Bunu ifade etmek istiyorum başlangıçta.

HER BEŞ EVLİLİKTEN BİRİ BOŞANMA İLE SONUÇLANIYOR

Şimdi aileyle ilgili biz bir sorun yaşıyoruz dedim. Yani bu sorun aslına bakarsanız metinlerde çok uzun zamandan bu yana olan, hem ulusal metinlerde hem de uluslararası sözleşmelerde potansiyel olarak gömülü olan bir sorun. Fakat bu sorun görünür hale geldikten sonra, yani ete kemiğe büründükten sonra, yani ben evimin içinde çocuğumun üstünde, okulda o sorunu görmeye başladıktan sonra bu konuyla ilgilenmeye başlıyorum. Burası önemli bir problem, çünkü Türkiye'de son - 2002 - 2017 yılları arasında- 15 yıllık süre içerisinde 1.789.000 kişi boşanmış. Her 5 evlilikten birisinin boşanma ile sonuçlandığı bir süreçten bahsediyoruz. E bir de bunun yanında, bizim bu ismi de sürekli değişiyor, ama Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıydı daha önce, şimdi Aile, Çalışma ve Sosyal hizmetler Bakanlığı oldu. Yani bir de bizim aile politikalarımız var. Adına bakanlık kurduğumuz bir kurum niçin bu çözülme süreci içerisinde?

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ KAVRAMINI ANLAMADIK

Evet, adında aile kurumunun geçtiği bir bakanlığımız olsa da, işin gerçeği şu: Türkiye'de şunu sormamız gerekiyor. Gerçekten bir aile politikası var mı? Çünkü biz ulusal metinlere baktığımızda kanunlara baktığımızda uluslararası sözleşmelere baktığımızda bir aile politikasından daha çok bir kadın politikası ile karşı karşıyayız. Ve adına aile politikası denilen bu sürecin, bu politikanın dayandığı teorik temel ise Toplumsal Cinsiyet Eşitliği denilen kavram, teori ya da politika. O yüzden biz Türkiye'de aile politikalarından bahsettiğimizde aslında bir TCE projesinden bahsediyoruz. Fakat bu konuda ben, bizim kafamızın çok net olmadığını, bu kavramın çok iyi anlaşılmadığını, bu kavramın altını kazıdığımızda bunun arkasından neler

olduğunu, altından neler çıktığını ve bu kavramın politik uzantılarını, geleceğe yönelik sonuçlarının neler olduğunu, olacağını yeterince tartışmadığımızı ve aynı zamanda kavramadığımızı düşünüyorum. O yüzden bu sunumda daha çok TCE politikası, bu kavram nedir, TCE denildiğinden ne kastediliyor, bunları size maddeler halinde açıklamaya çalışacağım.

11 MADDEDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

11 tane maddem var. İlk on maddede TCE denilen teori nedir, bu kavram neyi ifade ediyor, bu kavramın tutarsızlıkları var mıdır? İç çelişkileri var mıdır, bu kavramdan ne amaçlanıyor, nasıl bir politik tasarı söz konusu? Bunlara açıklık getirmeye çalışacağım. 11. Maddede de Türkiye'de aile politikalarının kendisine dayandırıldığı ulusal ve uluslararası bizim de altına imza attığımız metinlere bakacağım. Bu metinler üzerinden Türkiye'deki aile politikasının nasıl şekillendirilmeye çalışıldığını size aktarmaya çalışacağım. Fakat ben ilk olarak şu ayete dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu her zaman bana göre ihtiyacımız olan bir uyarıyı içinde taşıyor bu ayet. Ama bugünlerde çok daha fazla üstünde düşünmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Bu ayetin taşıdığı derin uyarıya bir kez daha dikkat etmemiz, bu uyarıyı bir kez daha idrak etmeye çalışmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Ayette diyor ki; *"sizin karşılaşacağınız öyle insanlar var ki bunlar konuştukları zaman gerçekten güzel konuşurlar, mantıklı konuşurlar, size rasyonel gelir konuştukları şeyler. Size öyle argümanlar kullanırlar ki 'yav kardeşim hakikaten adam doğru söylüyor' dersin, fakat dikkat edin, eğer onlar ellerine bir güç geçirirlerse, ellerine bir imkân geçirirlerse, bir makam, bir erk sahibi olurlarsa, bilin ki ekini ve nesli helak etmek için bir çaba gösterirler. Böyle bir motivasyonla hareket ederler"* diyor[2].

Bu ayetin şu anlamda çok önemli olduğunu düşünüyorum, çünkü biz çok uzun zamandan bu yana fotoğrafın sadece bize gösterilen kısmıyla yetinmek konusunda ikna edildiğimizi düşünüyorum. Bunu entelektüellik adına yapıyoruz, akademizm adına yapıyoruz, çeşitli gerekçeler bulabiliyoruz. İşte objektif olmak, nesnel olmak adına filan yapıyoruz. Ve bizim önümüze konulan fotoğrafın argümanın arkasında bir amaç taşıdığını, bunun arkasında başka politik uzantılar olabileceğini ifade ettiğimizde ise şöyle bir şeyle karşılaşıyoruz: *"Ya kardeşim komplo teorisi yapmayalım"* diyen bir perspektifle karşılaşıyoruz. Ama bu ayet bizim dikkatimizi şuna çekiyor ve diyor ki; sadece söylenenle yetinmeyin. Bunu kimin söylediğini, hangi politik kampa ait olduğunu ve bu söylenilen şeyin arkasından neler çıkabileceğini de lütfen bir zahmet oturup düşünün. Buna bizim dikkatimizi çekiyor. Ve ben uzun bir süredir bu konuda bizim önümüze konulan argümanları bu

[2] Bakara Süresi 204-205.

perspektifle idrak etmek, bu perspektifle irdelemek konusunda bir zaafımızın bir eksikliğimizin olduğunu ilk başta ifade etmek istiyorum. İşte TCE dediğimiz proje, bu teori, bu politika bizim karşımıza hakikaten mantıklı bir takım argümanlarla çıkıyor.

Mesela diyor ki, *"kardeşim kadınlar eziliyor"* diyor, *"kadınlar şiddet görüyor"* diyor, kadınlara ilişkin bir takım ayrımcılıklar yapılıyor. Hem bizim coğrafyamızda hem de bütün dünyada. Hem bu zaman diliminde hem de tarih boyunca. Bunu çeşitli istatistiklerle önümüze koyuyorlar çeşitli argümanlarla çeşitli kanıtlarla bunu destekliyorlar. Ve diyorlar ki burası önemli bir nokta bu ayrımcılığın, bu eşitsizliğin bir kaynağı var.

Bu kaynak nedir? İşte inandığımız değerlerdir, sizin içinde bulunduğunuz kültürdür, toplumdur. Bu toplumun taşıdığı birtakım değerlerdir, zihinsel kalıplardır. Düşünce biçimidir, bakış açısıdır. Hem kadına hem de erkeğe yönelik olan işte bu bakış açısı çeşitli istatistiklerde ortaya konan ayrımcılıkların kaynağıdır. Şimdi burada öncelikle şunun altını çizmek istiyorum. Bu argüman tamamen haksız bir argüman değil. Bu argümanın taşıdığı birtakım haklılıklar var. Fakat bu argümanın bilimsel bir argüman olmadığını, ilmi bir argüman olmadığını, ilmi bir düşünce bilimsel bir düşünce olmadığını, bir politik duruşu ifade ettiğini, altını özenle çizmek istiyorum. Neden? Çünkü biraz sonra toplamsal cinsiyet eşitliğinin ne olduğunu aktarmaya çalışacağım.

TCE İLMİ DEĞİL POLİTİK BİR KONUDUR

Çünkü şöyle bir yanılgı var bizde. Toplumsal cinsiyet eşitliği savunusu adına ortaya konulan metinler ve söylemlere biz sosyokültürel ilmi ve bilimsel metinler muamelesi yapıyoruz. Fakat bu konu, ilmi bilimsel bir konu olmaktan daha çok politik bir konudur. Diğer bir ifade ile politik bir duruş ile karşı karşıyayız. Yani toplumsal cinsiyet eşitliği elbette birtakım argümanlara, birtakım söylemlere sahip. İşte toplum içerisinde yapılan birtakım ayrımcılıklara eşitsizliklere dikkat çekiyor. Bazıları haklı, bazıları abartılmış, bazıları icat edilmiş. Bunları da ayrıştırmamız gerekiyor. Ama bunlardan öte benim özetle vurgulamak istediğim nokta şu: bu hem ulusal hem küresel çapta bir politik organizasyonun içinde değerlendirilmesi gerekir. Yani biz ilmi bilimsel bir argüman ile karşı karşıya değiliz. Politik bir argümanla karşı karşıyayız. Ne için böyle ifade ettiğimi biraz sonra açıklamaya çalışacağım. Ama öncelikle şu toplumsal cinsiyet eşitliğini ne diyor, çok ana temasını açıkça ifade edeyim.

I.TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ TEORİSİNİN, "SOSYAL ROLLERİMİZİ TOPLUMDAN ÖĞRENİYORUZ" ARGÜMANI TARTIŞMALIDIR.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ne Diyor?

Cinsiyeti ikiye ayırıyor, toplumsal cinsiyet eşitliği savunucuları. Diyorlar ki biyolojik cinsiyet var. Bunun adına "seks" diyoruz. Doğuştan getirdiğimiz cinsiyet. Bir de cinsiyetin toplumsal boyutu var, toplumsal cinsiyet. Bu ise kadına ve erkeğe ilişkin geleneğin, değerlerin, inançların, dinin, toplumun beklentilerini ifade eder. Kadından ve erkekten biz birtakım sosyal roller ve beklentiler içerisindeyiz. Peki, bu nasıl oluşuyor. Bu da kültürle oluşuyor. İçinde bulunduğumuz kültür kadının ve erkeğin bir takım farklı roller onlara biçiyor.

Tablo 2. Türkiye'de Erkek ve Kadınlardan Beklenen Olumlu Özellikler (Dökmen, 2010)

Kadın	Erkek
Duygusal	Atılgan, bağımsız
Çekici	Cesur, çevik, kavgacı
Düzenli	Dayanıklı
Etkileyici	Sporsever
Fedakâr	Güçlü
Görgülü, iyi huylu, kibar, terbiyeli	Girişimci
Sabırlı	Hakkını savunabilen
Sevimli, sevecen, tatlı dili	Hızlı
Saygılı	Hırslı, kendine güvenen
Sadık	Kararlı, mert, mücadeleci, onurlu
İtaatkâr	Otoriter
Üretken	Sert
Yumuşak, zarif	Soğukkanlı

Örneğin; şurada birçok toplumsal cinsiyet eşitliği metninde görebilirsiniz bu ayrımları. İşte kadını duygusal, erkeği mantıklı olarak tanımlıyoruz. Kadını sadık, erkeği özgür olarak, kadını itaatkar, erkeği otoriter olarak, kadını zarif, erkeği kaba ya da daha agresif olarak, kadını yumuşak, erkeği sert olarak tanımlıyoruz. Kadını aile ve ev odaklı, erkeği ise dış dünya ve iş odaklı olarak tanımlıyoruz. Kadının birincil vazifesinin annelik, erkeğin birincil vazifesini ise evin geçimi ve dış dünyaya dönük sorumluluklar olarak tanımlıyoruz.

İşte toplumsal cinsiyet eşitliğinin itiraz ettiği nokta bu. Diyor ki: *"ayrımcılığın kaynağı burasıdır"*. Yani siz kadını ve erkeği farklı farklı rollerle tanımladığınız için erkeklerin lehine kadınların aleyhine bir sistem kuruluyor. Buna ataerkil, partial ya da erkek egemen sistem deniliyor. Bu sistem içerisinde kadınlar hep edilgen olarak tanımlandığı için, erkekler hep etkin olarak güç odaklı tanımlandığı için, kadınların

aleyhine erkeklerin lehine bir süreç işliyor. Kurumsallaşma öyle oluyor, devletler politikalarını o şekilde kuruyor, aile o şekilde yapılanıyor ve bunu da rasyonelleştiren, meşrulaştıran bir toplumun içerisinde yaşıyoruz ve bu o kadar içselleştiriliyor ki zaman içerinde bu fark edilmez hale geliyor. İşte toplumsal cinsiyet eşitliği diyor ki: *"siz kadınlara ve erkeklere bu farklı rol tanımlamaları bırakmalısınız"*. Eğer bunu yapmaya devam ederseniz, işte bir çok istatistiklerle oraya çok ayrıntılı verip istatistiğe boğmayalım, ama birçok istatistik bu konuda birçok veri, bir çok argüman ortaya konuluyor.

İşte dünyada kadınların sahip olduğu mülkiyet ile erkeklerin sahip olduğu mülkiyet oranı ya da erkeklerin yönetim mekanizmalarında bulunma oranı ile kadınların bulunma oranı ya da erkeklerin siyasi süreçlerde bulunma oranı ile kadınların siyasi süreçte bulunma oranı. Konu çok fazla şekilde detaylandırılabilir. Ama hangi bir alana bakarsanız bakın, hem bizim coğrafyamızda hem de dünyada bu konuda erkeklerin lehine kadınların aleyhine derin farklılıklar var. Bunun sebebi de içinde bulunduğumuz kültür, değerler, gelenek ve bunlara göre şekillenmiş kurumlardır, deniliyor ve bunların değişmesi gerektiği ifade ediliyor.

Şimdi ben ilk soruma tekrar dönüyorum: Bu argüman bilimsel bir argüman mıdır; ilmi bir argüman mıdır; yoksa politik bir argüman mıdır? Bu soruya doğru cevap verebilmemiz için bir teoriğin bir politikanın kendi içerisindeki tutarlılığına bakmamız gerekiyor. Çünkü eğer politik bir argümanla karşı karşıysak, bu teori, bu politika kendi içerisinde tutarsızlık taşıyacaktır. Bu tutarsızlıkları örtmeye örtbas etmeye ya da gözden kaçırmaya ya da tutarsızlığına işaret eden verileri argümanları gözlerden kaçırmaya çalışacaktır.

Şimdi biz madalyonun diğer tarafına yavaş yavaş bakmaya başlayalım. Birincisi şu: toplumsal cinsiyet eşitliği teorisi dediğimiz bu kocaman politika, bu kocaman teori, ana fikri biraz önce söyledim. Diyordu ki: *"biz sosyal rollerimizi doğuştan değil toplumdan öğreniyoruz, kültürden öğreniyoruz."* Peki, gerçekten bilimsel araştırmalar bunu böyle mi söylüyor? Araştırmalara baktığımızda kadınlar ve erkekler arasındaki sosyal rol farklılıklarının toplumdan değil, kültürden değil, biyolojik doğamızdan kaynaklandığına dönük pek çok araştırmayla karşılaşıyoruz. Yani bu bir iki taneyle değil üç beş taneyle pek çok araştırmayla karşılaşıyoruz. O zaman sormamız gerekiyor. Yani tamam toplumun, kültürün, dinin, geleneğin bizim sosyal rollerimizi öğrenmemizde hiç etkisi yoktur demiyoruz. Bunun bir etkisi var, hatta bunlar ayrımcılığa da neden olabilir. Ama bizim burada itiraz ettiğimiz ve altını çizdiğimiz nokta şu: Bunun tersini gösteren kanıtlar niçin görmezden geliniyor? Bakın burada 30'a yakın konuda kadınlarla erkeklerin sosyal rollerde farklılaştığını ifade eden pek

çok araştırma var. İşte benlik saygısından tutun, dindarlık algısına kadar. Empatik tutumdan tutun oyun ve oyuncak seçimine kadar.

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR TCE'Yİ TARTIŞMALI HALE GETİRİYOR

Şimdi bize söylenen nedir? Şu söyleniyor: *"Siz kızlara kız gibi davrandığınız, erkeklere erkek gibi davrandığınız için bu farklılıklar oluşuyor."* Ama biraz önce ifade ettiğim gibi bilimsel araştırmaların en azından bir kısmı bu argümanı tartışmalı hale getiriyor. Bakın Amber Ruigrok[3], 2010 yılında aynen şunu söylüyor: *"Beyinler arasında cinsiyet bazında asimetrik bir yapı var. Biz nörobilimciler artık cinsiyete göre bu farklı gelişimi görmezden gelemeyiz."*

Amber Ruigrok (2010): "Beyinler arasında cinsiyete göre asimetrik bir bağlantı var. Biz nörobilimciler artık cinsiyete göre bu farklı gelişimi görmezden gelemeyiz"

Prof. Baron Cohen: "Beyin yapısı çok net olarak cinsiyet farklılıklarını yansıtmaktadır. Doğum öncesi hormonlar ve kromozomlar cinsiyete dayalı farklılıkları etkiliyor"

Profesör Baron Cohen[4]; beynin yapısı çok net olarak cinsiyet farklılıklarını yansıtmaktadır. Doğum öncesi hormonlar ve kromozomlar cinsiyete dayalı farklılıkları etkiliyor. Yani bizim sosyal rollerimiz doğduktan sonra kız veya erkek dediğimiz davranışların en azından bir kısmının biyolojik doğamızla ilgili olduğu bunlar tarafından ifade ediliyor ve bununla ilgili yapılmış pek çok araştırma var. Özellikle bunlardan bazılarına dikkatinizi çekmek istiyorum. Bakın burada birçok araştırma var, fakat ben sadece birkaçının altını çizdim. Hepsini okumak burada çok fazla zaman alacağı için, ama burada ifade edeyim. aileakademisi.org sitesinde *"bilimsel araştırmalarda kadın erkek farklılıkları"* diye bir araştırma yaptık[5]. Çok daha fazla orda görebilirsiniz.

---

[3] Ruigrok'un bir araştırması için Bkz: A meta-analysis of sex differences in human brain structure, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0149763413003011

[4] Simon **Baron-Cohen**, Cambridge University: "The Essential Difference: the male and female brain." https://www.researchgate.net/profile/Simon_Baron-Cohen/publication/232430614_The_Essential_Difference_The_Truth_About_The_Male_And_Female_Brain/links/547cdb7a0cf2cfe203c1fde2/The-Essential-Difference-The-Truth-About-The-Male-And-Female-Brain.pdf

[5] İlgili araştırma için Bkz: http://aileakademisi.org/sites/default/files/arastirma_kadin_erkek_farkliliklari.pdf

KIZ BEBEKLER DAHA FAZLA İLETİŞİM VE İLİŞKİ ODAKLI

Şimdi bu araştırmaların ilginç olan tarafı şudur; Bunlar, doğumdan hemen sonra yapılmış araştırmalardır. Yani toplumun, kültürün, değerlerin, sosyal rol ve beklentilere etkisinin sıfır ya da sıfıra en yakın olduğu zaman diliminde yapılmış araştırmalardır, ama buna rağmen kızlar ve erkeklerin sosyal rollerinin farklılaştığını gösteren araştırmalardır. Mesela birincisinde ne diyor? Doğumlarının üzerinden henüz 24 saat geçmemiş kız bebeklerinin diğer bebeklerin stresten kaynaklanan ağlamalarına ve yüz ifadelerine erkek bebeklere kıyasla daha fazla tepki verdikleri görülmüş. Özellikle mutsuz ya da acı çeken insanlara kız bebeklerin daha fazla tepki gösterdikleri bulunmuş. Yani bu da kız bebeklerin daha fazla ilişki odaklı doğduklarını gösteriyor. Yani doğumlarının üzerinden 24 saat geçmeden yapılan bir araştırmamız sonucu bu.

Şimdi, diğer taraftan ne diyor? Bebekler üzerinde yapılan araştırmalar, kızların *"iletişim ve ilişki odaklı"* olduğunu gösteriyor. Doğumdan sonraki 3 ayda, kız bebeklerin göz teması kurma ve gözle iletişim yeteneğinin yüzde dört yüz arttığı belirtiliyor. Bu süre içerisinde erkeklerde bir değişme yok. Yani erkekler öyle mal mal bakmaya devam ediyorlar, ama şunu görüyoruz ki kızlarda bir ilişki odaklılık var, bir duyarlılık var. Burada da kültürün "*minimum*" olduğu, "*sıfıra yakın*" olduğu bir zeminde yapılmış bir araştırma bu.

Şimdi bize en çok söylenen şey nedir? *"Biz kızlara pembe giydiriyoruz, erkeklere mavi giydiriyoruz, ayrımcılık daha o zamandan başlıyor."* Ya da işte kızlara bebek veriyoruz, erkeklere tüfek veriyoruz. Ayrımcılık daha o zamandan başlıyor. Yani bu gerçekten toplumla ilgili mi, yoksa kültürle ilgili mi, yoksa hakikaten kızlar ve erkekler doğumdan itibaren oyuncak tercihleri noktasında cinsiyetleriyle uyumlu bir şey mi yapıyorlar?

BEBEKLER KENDİ CİNSİYETLERİNE UYGUN OYUNCAKLARI SEÇTİ

Bakın, son araştırma lütfen dikkat edin. 18-23 aylık bebekler üzerinde gerçekleştirilen bir araştırmada, bebeklerin kendi cinsiyetine uygun oyuncakları tercih ettiği, karşı cinsin oyuncaklarıyla oynamayı reddettikleri ortaya konulmuş. Bu araştırmaların önemi şu: Diyor ki, sosyal rol ve beklentiler, en azından bu konuda önemli bir tartışma damarı açıyor. Yani bunlar kültürle ilgili olmayabilir, değerle ilgili olmayabilir, gelenekle ilgili olmayabilir, gerçekten biyolojik doğasıyla ilişkili olabilir.

Şimdi burada böyle bir tartışma kanalı olmasına rağmen, ortada bu tür veriler ve kanıtları olmasına rağmen sanki bunlar hiç yokmuş gibi, tamamen bunu biz toplumdan öğreniyormuşuz gibi bir algı ile hareket ediliyor. Dolayısıyla burada bir

dürüst tutum görmüyoruz. Bakın, Bahri Karaçay, 2013'te Bilim ve Teknik Dergisinde diyor ki; "Bu olay sadece insanlar arasında değil hayvanlar arasında da böyledir." diyor[6].

Yani, yeni doğmuş hayvanlarla yapılan çalışmalarda da, kız ya da dişi hayvanların kendi cinsiyetlerine uygun oyunları tercih ettiği, işte erkek olan hayvanların kendi cinsiyetlerine uygun oyunları tercih ettiği ifade ediliyor. Şimdi benim ilk olarak burada altını çizmek istediğim nokta şu: dediğim gibi kültürden kaynaklanan, yani cinsiyetin toplumsal boyutundan kaynaklanan farklılıklar olabilir. Bundan kaynaklanan sosyal roller söz konusu olabilir, ama bu biyolojik cinsiyetimiz ile ilişkili de olabilir. Şimdi böyle bir tartışma görmüyoruz. Sanki çok net, çok kesin, çok açık bir kanıt var ve bütün kanıtlar bunu gösteriyor; diğer konu ise, yani biyolojik cinsiyetimizin sosyal rollerimiz üzerindeki etkisini gösteren, sanki hiç bir araştırma yokmuş gibi davranıyor.

TEK YÖNLÜ BİLGİ İLE KARŞI KARŞIYAYIZ

Ya sen ulusal, küresel bir politika uyguluyorsun ve bu argüman üzerine bina ediyorsun bu politikayı. E zaman sormamız gerekmiyor mu kardeşim; bu araştırmalar nereye gidiyor, bunlar nerede yapılıyor, hangi üniversitede yapılıyor, hangi akademisyen bu çalışmaları yapıyor? Senin itibar ettiğin kurumlar yapmıyor mu bu araştırmayı? Senin itibar ettiğin akademisyenler yapmıyor mu? Bu araştırmaların bir metodolojik sorunu mu var, yöntemsel sorunu mu var? Bu araştırmalar da sürekli yapılıyor ama ifade ettiğim gibi, tek yönlü bir bilgi ile karşı karşıyayız. Neden böyle olduğunu biraz sonra açıklayacağım, ama öncelikle şu öyküyü anlatmak istiyorum.

DAVID REIMER'IN ÖYKÜSÜ

Cinsiyetin inşasına ilişkin çalışmalar yeni değil, yani biz gerçekten erkek olarak doğmuş birisine kız gibi davranırsak hakikaten bir kız var edebilir miyiz? Kız olarak doğmuş birisine erkek gibi davranırsak hakikaten bir erkek var edebilir miyiz, inşa edebilir miyiz? Bu düşünce yeni değil. Bu düşüncenin tarihi eski. Bununla ilgili yapılmış ilginç deneyler ya da ilginç çalışmalar var. Şimdi size birisinin öyküsü anlatacağım: David Reimer (1965-2004) denilen birisi. Bu çocuk uzun yıllar önce erkek olarak doğuyor, fimoz[7] denilen bir hastalığa yakalanıyor. Cinsel organında bir

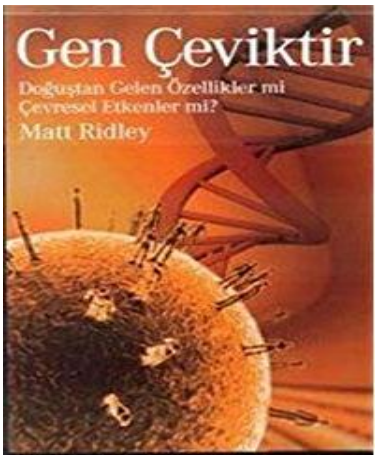
[6] Karaçay, B. (2013) Erkek Beyni Kadın Beyni, Bilim ve Teknik Dergisi, Şubat, Sayı:543. Derginin Pdf versiyonu için Bkz: https://issuu.com/sci-tech/docs/2-__ubat_2013

[7] **Sünnet derisi darlığı (fimozis):** Genellikle sünnet olmamış erkek çocuklarda görülmekle birlikte, sünnetten sonra fazla deri bırakılmış ise sünnetli çocuklarda da görülebilir. https://www.saglikocagim.net/fimozis-nedenleri-belirtileri-tedavisi/

hastalık var, doğduktan hemen sonra tedavi edilmek isteniyor, ama tedavi edilirken yanlış bir tedavi uygulanıyor ve çocuk cinsel organını kaybediyor, David Reimer.

Tedavi yapan doktor diyor ki, yani artık yapacak bir şey yok, olan oldu, bu çocuğa kız gibi davranalım, diyor. Yani, aile kendi içerisinde bunu bir sır olarak saklasın, kimseyle de paylaşmasın, herkes bir kız çocuğu varmış gibi bununla ilgilensin, bu çocuğu öyle yetiştirsin, öyle büyütsün. Herkes gerçekten bu sırra sadık kalıyor; "Brian" ismini veriyorlar, ismini değiştiriyorlar, "Brenda" ismini veriyorlar ve uzun yıllar bu çocuğa fotoğraflarda da gördüğünüz gibi kız gibi davranmaya başlıyorlar herkes. İşte bir kız çocuğu nasıl yetiştirilirse bu çocuğu o şekilde yetiştirmeye çalışıyorlar. Fakat çocuk 13- 14- 15 yaşına geldiğinde gerçekten bir kimlik sorunu yaşıyor. Özellikle de hormonlar da harekete geçmeye başlayınca, kendisinin erkek olduğunu hissediyor, sıkıntı yaşıyor, problem yaşıyor. Hikâyesi çok uzun; araştırıyor ve en sonunda sırrı öğreniyor ve sonra tabii ki kriz yaşıyor. Yani tekrar erkek olmak istiyor, erkek olarak doğmuş, "erkek olarak hayatı devam etmek istiyorum" diyor. Ama düşünün ki, lütfen bu çocuğun psikolojisini bir düşünün. 15 yıl boyunca sizin cinsiyetiniz, kimliğiniz sizden gizlenmiş ve kız gibi büyütülmüşsünüz, o şekilde giydirilmiş, o şekilde davranmış, o şekilde süreçler içerisinde bulunmuşsunuz. Ameliyat oluyor tekrar, erkek olmak istiyor, hatta evleniyor ama o krizi bir türlü aşamıyor, en sonunda 36 yaşında intihar ediyor, hayatına son veriyor.

Şimdi bunun istisna olmadığını ifade etmek istiyorum. Bununla ilgili yapılan başka örnekler de var. Mett Ridley'in Boğaziçi Üniversitesi Yayınları'ndan çıkan kitabında[8] aynen şu ifade yer alıyor: "Kıza dönüştürülmüş erkeklerin çoğu yeniden kendi kendilerine erkek olmayı seçmişlerdir."

Buradan şunu anlıyoruz: Cinsiyeti inşa etme, cinsiyeti verili bir şey olarak kabul etmeme, verilmiş bir şey olarak kabul etmeme, bunu dışsal olarak, dışarıdan müdahalelerle yeniden inşa etmenin mümkün olup olmayacağı ile ilgili arka plan var, bir perspektif var. Bunun 40-50 yıllık bir geçmişi var, ama biraz sonra aktaracağım. Bugün bunu var etmenin biyolojik imkânları var, o

[8] Matt Ridley, Gen Çeviktir, Boğaziçi Üniversitesi Yay., https://www.amazon.com.tr/GEN-%C3%87EV%C4%B0KT%C4%B0R-Matt-Ridley/dp/6054238086

yüzden toplumsal cinsiyet eşitliği dediğimizde biz aslına bakarsanız, biraz sonra değineceğim, artık sadece bir "*feminizm*"den bahsetmiyoruz, ya da feminist argümanlardan bahsetmiyoruz. Feminist argümanların da içinde olduğu çok daha büyük, geniş bir teori den bahsediyoruz, açıklayacağım biraz sonra.

"Queer teori" dediğimiz bir teoriden bahsediyoruz, ama *"biz, cinsiyetlerin farklı cinsiyetlerin, bugün bildiğimiz ya da bilmediğimiz cinsiyetlerin var edilebileceği sabit bir kadınlık ve erkekliği kabul etmiyoruz"* diyen bir perspektiften bahsediyoruz. Biz daha çok bunun feminizmin klasik argümanları ile bugün daha çok mevzuu anlamaya çalışıyoruz, ama bunun yeterli olmadığını ifade edeyim. Bakın size Harvard Tıp Fakültesinden Doktor Louann Brizendine aynen şunu ifade ediyor bize; *"Oysa bize insanlardaki cinsiyet ayrımının ailelerin çocukları kız ya da erkek olarak yetiştirmelerinden kaynaklandığı öğretilmişti. Bugün bunun tamamen doğru olmadığını biliyoruz."* Alttaki ifadesi bence çok daha önemli: *"özgür irade ve politik olarak doğru davranmak adına biyolojinin beyin üzerindeki etkisini görmezden gelmeyi deniyoruz, kendi doğamızla savaşıyoruz"* diyor. Şimdi ben burada şunu soruyorum: Bu kadın nereden konuşuyor, hangi dilden konuşuyor, hangi zeminden konuşuyor, senin itibar ettiğin kurumlar içerisinden konuşmuyor mu, senin itibar ettiğini dille konuşmuyor mu, senin itibar ettiğin yöntemlerle kendi argümanını oluşturmamış mı? Peki, bunun niye bu tartışmada yeri yok? Yani siz ulusal ve küresel bir politika belirliyorsunuz, *"çocuklarımızı buna göre yetiştireceğiz"* diyorsunuz.

Bu politika biraz sonra aile politikalarına geldiğimde söyleyeceğim, bir bakanlığın politikası değildir sadece. Devletin ana akım bir politikasıdır. Devletin bütün organları toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı olarak kendisini yeniden organize etmelidir ve sadece bizim ülkemiz değil bütün dünya böyle olmalıdır. Bütün dünya. Yav kardeşim bütün dünyanın uyacağı bir projeden bir teoriden bahsediyor isek, bu çok tartışmasız, çok net, çok kesin bir şey olmalı ama değil. Peki, bunlar var mı tartışmada, yeri var mı? Yok, gündeme getirilmiyor, bunlar yok sayılıyor. Hâlbuki bu ifade ettiğim bayanın 2 tane kitabı var Türkiye'de. "*Kadın Beyni" ve "Erkek Beyni"* diye. Lütfen bir göz atın derim içindeki argümanlara[9].

---

[9] Kadın Beyni adlı kitap için Bkz: https://www.idefix.com/Kitap/Kadin-Beyni/Arastirma-Tarih/Kadin/urunno=0000000275520
Erkek Beyni adlı kitap için Bkz: https://www.simurg.com.tr/erkek-beyni-erkekligin-sifrelerini-cozun

II.TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ, CİNSİYETİN SADECE TOPLUMSAL BOYUTUYLA MI KAVGALIDIR?

Şimdi 2. Maddem şu: Özetle bazı maddeler var oranın altını çizeceğim Yani daha fazla konsantre olalım isterim bu maddede. Onlardan bir tanesi, bence, toplumsal cinsiyet eşitliği ve ilgili mevzuat tartışılırken son zamanlarda çeşitli köşe yazıları çıkıyor, çeşitli makaleler yayınlanıyor. Ben de bunları takip etmeye çalışıyorum, ama doğru bir katmanda ele almadığımızı düşünüyorum. Yani mevzuyu şu zannediyoruz; erkekler kadınları eziyor, kadınlara yapılan haksızlık var, erkekle kadın arasında ayrımcılık var, bizim dini algımızdan geleneklerimizden göreneklerimizden kaynaklanan ayrımcılıklar. Eyvallah var, "yok" demiyoruz, bunlar var, bunlarla mücadele edelim tamam, burayı da kabul ediyorum. Onların dediği kadar olmasa da yani her ayrımcılık dedikleri şey ayrımcılık olarak değerlendirilmeyebilir, orayı da kabul ediyorum, ama bizim tarafın gerçekten oturup şunu düşünmesi lazım.

Konu bu değil kardeşim, mevzu bu değil. Mevzu asla kadınla erkek arasında tam bir eşitlik sağlamak değildir. **Mevzu cinsiyetin yeniden inşasıdır** ve biraz sonra açıklamaya çalışacağım gibi, bu da bir politik dünyanın argümanıdır. Yani feminizmin bütün argümanları politik bir zeminin içerisinde anlam kazanır, o zeminle birlikte değerlendirmeniz gerekir. O yüzden şu soruyu soruyorum: toplumsal cinsiyet eşitliği savunucuları cinsiyetin acaba toplumsal boyutuyla mı kavgalı sadece? Yani benim kanaatim şu, biz bize bir liste versinler, desinler ki *"kadınla erkek arasında ayrımcılığa yol açan şu kadar işte argüman var, şu kadar madde var, biz bunları listeledik"* desinler 100 madde, 200 madde…

"Bunları tek tek düzeltin" desinler ve biz bunların hepsini tek tek düzeltmiş olsak sorun yine bitmeyecektir. Çünkü mevzu cinsiyetin toplumsal boyutu ile alakalı değil.

Shulamith Firestone

Aslında Cinsiyetin bas baya biyolojik boyutu ile alakalı. Peki, nasıl? Onu buradan açıklamaya çalışayım: Şimdi bu radikal feminizmin önemli isimlerinden bir tanesi Shulamith Firestone. Bununla ilgili birçok örnek aktarabilirim, ama ben sadece küçük örnekler aktarıyorum, işaretler vermek açısından. Ama bunlar çok derin tartışma damarları feminizmin içerisinde. Şimdi kadın ne diyor: *"cinsiyetler arasındaki doğal üreme farklılıkları doğrudan sınıf bağlamında iş bölümüne yol açtığı kadar, kast paradigmasını da sağlar."* Firestone'a göre *"gebelik barbar bir şeydir"* ve *"yapay plesantalar yoluyla çocuk doğurma ve büyütme yükünden kurtulunmalıdır"* diyor. Feminizm içerisinde bu önemli bir tartışma konusu. Bazıları diyorlar ki, *"kardeşim kadınla erkek arasında tam bir eşitlik istiyorsak kadın doğurmayı bırakmalı"* diyorlar. Bununla ilgili önerdikleri iki şey var:

Bir, erkekler de doğurmalı; iki: ya da kadınlar rahmin haricinde bedenin haricinde bir yerde doğurmalı.

Peki, bu niçin bu kadar önemlidir? Çünkü onlar gerçekten mevzunun farkındalar. Diyorlar ki, kadın doğurmaya devam ettiği sürece, anne olmaya devam ettiği sürece piyasada. Çünkü toplumsal cinsiyet eşitliği aslına bakarsanız bir iktidar mücadelesidir, aynı zamanda mülkiyet mücadelesidir, mülkiyetin bölüşümü mücadelesidir. *"Kadın doğurmaya ve anne olmaya devam ettikçe piyasada erkeğin gerisinde kalmaya mahkûmdur"* diyorlar. Neden? Çünkü bununla ilgili yaptıkları araştırmalar var, onlara değineceğim, ama bir şeye burada dikkatinizi çekmek istiyorum.

Toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili metinlere baktığımızda önümüze çıkan en önemli konulardan birisi cinsiyetçi iş bölümüdür. Yani Kadınların erkekler aleyhine ezildiği ile ilgili önümüze konulan kanıtlar daha çok şuradan geliyor. İşte erkeklerin daha fazla mülk sahibi olması, kadınların daha az mülk sahibi olması, erkeklerin piyasada karar verici mekanizmalarda kadınlara oranla çok daha fazla boyutlarda yer alması, yani şunu özetleyebiliriz piyasada erkeklerin lehine koşulların erkeklerin lehine olarak düzenlenmiş olması. Burada çok fazla giremeyeceğim ama sadece ismini belirtmek istiyorum: Nancy Fraser[10], 2009'da bir makale yayınladı, konuyla ilgilenen arkadaşlarımız not alsın diye söylüyorum. Aynen şunu söylüyor, diyor ki, *"feminizm bugün kapitalizmin odalığı/ haremi haline gelmiştir."* Çünkü feminizm kadınların iktidar mücadelesinde süreç içerisinde dönüşüm geçirmiş ve piyasa ile işbirliği yapmıştır. Yani kadınların güçlenmesi adına kapitalizmle ve piyasa ile işbirliği yapmıştır ve bunu da altını çizerek söylüyorum, "kendi bedeninden fedakârlık yapmak pahasına" yapmıştır. Yani kendi cinsiyetinden feragat etme pahasına yapmıştır, nasıl olduğunu şu şekilde özetlemeye çalışayım.

Nancy Fraser

Şimdi biz cinsiyetin toplumsal boyutu ile ilgili tartışmalara devam ededururken, aslında başka bir mecrada inanılmaz şeyler oluyor. Yani inanılmaz kelimesini kelimenin tam anlamıyla söylüyorum, sadece birkaç örnek vereyim: mesela bundan 17-18 yıl önce düşünün ki 2000 yılında Michigan'da 3 ebeveynli çocuk var ettiler. Yani bir zigota bir başka kişinin mitokondriyal DNA'sını enjekte ettiler ve bilim adamları diyor ki; *"bu üç ebeveynin genetik materyalini taşıyor."* Yani, biyolojik açıdan bunun 3 tane ebeveyni var. Diğer taraftan tek ebeveynli çocukların var edildiği bir dünya yaşıyoruz. Yani kadının kendi kök hücresinden kadının kendisine dölleme yapılabildiği bir teknolojiden bahsediyoruz, ya da daha birkaç hafta önce ya da birkaç ay önce Avustralya'dan değil mi öyle bir haber geldi, okumuşsunuzdur muhtemelen.

[10] http://www.geo.hunter.cuny.edu/news/fraser_feminism_history.pdf

İki kadının çocuk sahibi olabileceği ile ilgili bilim adamları açıklama yaptılar. Aynı haberin içerisinde küçük bir ayrıntı olarak verilmişti. Bir erkek fare, bir erkek fare doğurdu. Yani bir erkek farenin doğurabildiği... Ama çocuk yaşamamış, yavrusu yaşamamış, böyle bir haber de vardı.

Şimdi bunlar neye işaret ediyor? Bir cinsiyeti toplumsal boyutu ile ilgili tartışmalar yaparken, aslında biyolojik cinsiyetin biyolojik boyutuna müdahale eden, burayı organize eden, burayı yapılandıran bir teknolojik gelişim süreci ile karşı karşıyayız. Bilimsel araştırmaların nerede yoğunlaştığına bakarsak, özellikle son yıllarda üreme teknolojilerinin çok ciddi şekilde geliştiğini görüyoruz Peki neden? Çünkü daha 40 - 50 yıl önce Feminizmin içerisinden bazı sesler dediler ki, *“teknoloji bizim için bunu yapmalıdır”* yani o yapay plasentalar, yapay rahim. Bunların hepsi gerçekleştirilmelidir. *“Aksi takdirde bizim bu mücadele içerisinde piyasada erkekler kadar güçlü rol almamız mümkün değildir”* dediler.

Bakın şu üstte pek net gözükmüyor herhalde, ama daha birkaç ay önceki haberdi bu yapay rahimde kuzu dünyaya getirdiler, yapay rahim çalışmaları var. Alt tarafta “*sperm bankaları*”nı bildiğiniz için ayrıca söylemiyorum, *“yumurta bankaları”* var bugün, yani sperm bankaları zaten yaygın ve ama yumurta bankası daha zorlu bir süreç. Ama Avrupa'da bazı ülkelerde yumurta bankasının da var edildiğini biliyoruz, anne sütü bankaları var, Türkiye'de de birkaç yıl önce neredeyse uygulamaya girecekti ki Allah'tan bazı tepkiler oldu, geri çekildi. Şimdi bu süreç şunu ifade ediyor: bugün itibariyle yani bir bilim kurgu filminden bahsetmiyoruz. Bir kadın evlenmeden, doğurmadan, emzirmeden çocuk sahibi olabilir, nasıl? Kendisine kendisinden küçük bir operasyonla bir yumurtayı alıp bunu bir tüpte sperm bankasından aldıkları bir spermle dölleyip bunu bir taşıyıcı anne rahminde büyütüp, -ki şimdilik böyle yapay rahim çalışması tamamlandıktan sonra ona da ihtiyaç kalmayacaktır- yani çocuğunu sana 9 ay 10 gün sonra kargo ile gönderebilir. Bu şaka değil, ya da bu olmayacak bir şey değil, şu anda olabilen bir şeyden bahsediyoruz. Peki, bu neden böyle? Çünkü biraz önce ifade ettiğim gibi benim gördüğüm ve görebildiğim kadarıyla cinsiyetin toplumsal boyutundan ziyade bu mücadele, buna “*fıtrat*” diyebiliriz, “*yaratılış*” diyebiliriz, “*biyolojik doğamız*” diyebiliriz, “*erkek ve*

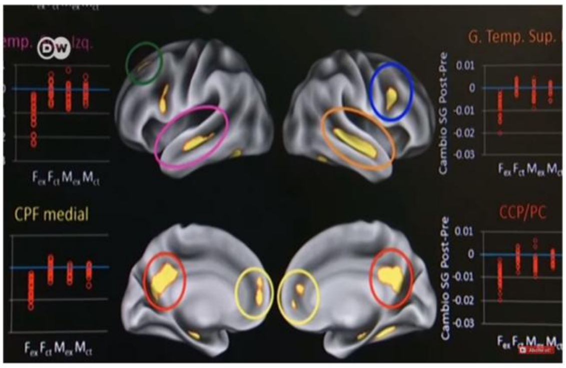
kadın olarak yaratılmışlık” diyebiliriz; ama bu ne kültüre bırakılmış, ne sana bırakılmış, ne bana.

Öyle çizgiler var ki, öyle sınırlar var ki, bunun Yozgat'ta yaşamakla, Şili’de yaşamakla, Malezya'da yaşamakla, Brüksel'de yaşamakla bir alakası yok kardeşim. Eğer doğuruyor isen farklı bir insan oluyorsun. Bunu bu adamlar çok iyi bir şekilde biliyorlar. Feminist akımın içerisinde alt düzeyde mücadele eden o aktivistleri falan demiyorum. Ama olayın teorisyenleri içerisinde bunun farkında olan, kafası çalışan, mevzunun farkında olan kesimler var ve diyorlar ki, *“hayır biz, kadın bedeninin dışında üremeyi bulmamız gerekir”*. Peki, kadın doğurursa ne oluyor? Kadın bedeninde çocuk dünyaya gelirse ne oluyor? Bu “*Deutsche Welle*” denilen bir kanal, orada logosunu görüyorsunuz, YouTube'da.

ANNE OLMAK KADIN BEYNİNİ DEĞİŞTİRİYOR

Aynen şu şekilde aratabilirsiniz: Anne olmak kadın beynini değiştiriyor. Çok ilginç bir belgesel lütfen bakın. Lorena Gonzales diyor ki: *“Doğumdan sonra çok mutluydum, vücudumun her hücresine kadar sevgi doluydum, her şey mutlulukla doluyor, tam bir duygu şoku, bunu etrafımdaki her şeyin duygu yüklü olmaya başladığında fark ettim”* diyor. Lusy Dunda, *“benim duygu ve düşüncelerimde çok şiddetli bir değişim oldu. Bir değişim oldu. Ayşa dünyaya* -ismini Ayşe vermiş çocuğunun- *dünyaya geldikten sonra ben eski Lusi değildim. Özellikle bu Lusi Dun da kendi daha önceki yaşamından da bahsediyor, böyle vurdulu-kırdılı böyle Hippi tarzı bir yaşamı var. Ya ben asla*” diyor, *“böyle bir kişi değildim. Ne oldu”* diyor, *“Kendimi anlayamadım. Şimdi diyor korkuyorum daha dikkatliyim. Eskiden hiç böyle şeyler hakkında düşünüp taşınmazdım”* diyor.

Şimdi bu araştırmayı Erika Müller denilen bir kadın yapıyor. Bu da anne olmaya karar verdikten sonra, bu uzman, bu alanda çalışan bir uzman. *“Anne olmak beyni nasıl değiştiriyor?”* bununla ilgili bir araştırma yapıyor. Bence söylediği şey, söylediği şeyler gerçekten çok kritik ve çok önemli. Annenin yeni doğan bebeğin ihtiyaçlarını daha iyi fark edeceği şekilde sinapslarda yeni bir düzenleme oluyor. Hemen altında diyor ki, anne kendi bebeğini gördüğünde hamilelik döneminde değişen bölgelerde bir hareketlilik oluyor, bu anne yabancı bir bebeği gördüğünde gerçekleşmiyor.

Anne olmak kadın beynini değiştiriyor - DW Türkçe

Bununla ilgili orada daha ayrıntılı bilgiler veriyor. Benim bahsettiğim belgeselde[11], yani diyor ki; *“kardeşim bunun kültür ve değerle, dinle, inançla bir alakası yok.”* Bunun, senin Kayseri'de doğmanla, Şili de doğmanla, Venezuela’da doğmanla alakası yok. Bunun doğuda ya da batıda olmanla bir alakası yok. Hangi dine mensup olduğunla bir alakası yok. Anne olduğunda başka bir varlık oluyorsun. O yüzden ben diyorum ki, kadınla anne farklı varlıklardır, yani doğurduktan sonra. O yüzden ben onun da çok ilginç olduğunu düşünüyorum.

OKUMA PARÇASI

(AİLEAKADEMİSİ/28 MART 2012)-Dr. Ertuğrul Eşel PubMed?de listelenen bilimsel literatürün 28 yıllık bölümünü inceleyerek ?anneliliğin nörobiyolojisi?ne ilişkin (Türk Psikiyatri Dergisi, 2010) bir makale yayınlamış. Eşel?in araştırmalarının sonucuna göre annelik ?verilmiş? bir özellik. Anne olan kadınlar ile anne olmayan kadınların beyinlerinin arasında fark bulunduğuna işaret eden araştırmada, annenin çocuğuna en iyi şekilde hizmet edebilmesi için ona verilen özellikler şöyle sıralanıyor:

1. Dişinin çocukluktan itibaren anneliğe hazırlanması.
2. Dişinin gebelik sırasında anneliğe hazırlanması.
3. Doğumla birlikte anneliği başlatan hormonların salınması.
4. Annenin annelik görevini ?severek? yapabilmesi için anneliğin ödüllendirici etkisi.
5. Annenin belleğinin güçlendirilmesi.
6. Annenin yabancılara karşı saldırganlığının artması.
7. Bebeğin anneye sevimli görünmesi.
8. Bebeğin çığlığına annenin koşması.
9. Çocuğun anneye bağlanması.
10. Çocuğun duygularının anne tarafından anlaşılabilmesi.
11. Annenin düşüncelerinin çocuğa odaklanması ve

çocuğun korunması ve bakımı konusunda titiz olması gereği.

“*Rahim*” diyoruz, bunlarda bir “*Rahim*” düşmanlığı var, rahme karşı bir öfke var, yani o besmeledeki Rahim’le ilişkili bir kavram bu aynı zamanda biliyorsunuz. Ya burada hani olay şöyle olsa ben bunu anlayabiliyorum. Deseler ki, *“kardeşim senin kültürün, senin değerin, senin hani bize hadiseler getiriyorlar, siz de şu var, bu var.”* Ama mevzu bu değil, mevzu değil. O yüzden toplumsal cinsiyet eşitliği savunusu ve feminizm bugün cinsiyet endüstrisine sırtını dayamış bir şekilde ilerliyor ve bu da piyasayla bir işbirliğinin, piyasaya dâhil olma, piyasada mücadele etme hırsının bir sonucu olarak var. Neden? Çünkü çok açık burada. Onu şu şekilde ifade edeyim, oraya almamışım. Çünkü olay şu: patron diyor ki; *“kardeşim çocuğun varsa ben biliyorum ki o çocuk senin psikolojik enerjini emiyor, dikkatini emiyor, tamamını o çocuk emiyor. O çocuk senin ilgini, dikkatini, enerjini emerken, piyasada erkek kadar hızlı koşturamazsın, açık. O yüzden tercih yapmak zorundasın, doğurmak - doğurmamak konusunda.”* Ama şu an itibariyle kadının doğurmaktan başka bir çaresi

[11] Anne olmak kadın beynini değiştiriyor – DW Türkçe, https://www.youtube.com/watch?v=QlQ_z7B1vos

yok. Ha şu anda gelinebilen nokta şu: bunu bir başka bedende yapabilir, teknoloji kadının bedeninin dışında bir üreme koşullarını var etmeye çalışıyor.

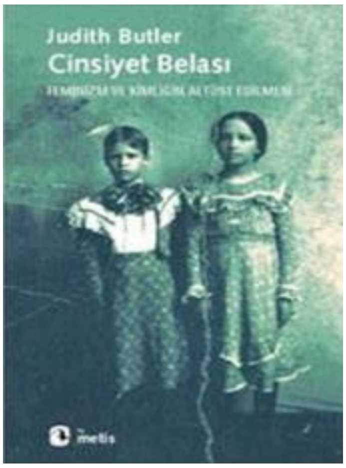
Tabii ki bunun doğuracağı başka bir şey var, mesela şu an itibariyle el'an şu mümkün; hiçbir bedene sahip olmayan bir çocuğun var edilmesi mümkün. Yani oradan bir sperm alabilirsiniz, sperm bankasından, yumurta bankasından bir yumurta alabilirsiniz, bunu bir tüpte saklayabilir, bir kadına da bunu doğurtturabilirsiniz. Peki, bu kimin çocuğu? Peki, bu tür çocuklar var mı? Peki böyle bir jenerasyon oluşabilir mi? Yani herkes kendi hakkına odaklı olduğu için kendisine yarayan kısmına bakıyor olayın. Ama biz biliyoruz ki dünyayı tasarlayanlar daha başka şeyler de planlıyorlar, ama birisi de demiyor ki, *"burada benim itiraz ettiğim nokta bu tamam kardeşim biz bunları düzeltelim, bunları yapmayalım"* filan. İyi de bu kadın doğuruyor, ne yapacağız? Yani benimle ilgili bir şey değil ki, benim erkek egemenliğim ile ilgili bir durum değil ki bu. Bunu düzeltip geçelim. O yüzden ben mevzunun asıl önemli noktasının burası olduğunu ifade ediyorum.

İşte, Türkiye'de yapılan birçok araştırma var, bir kişi anne olduğunda neler değişiyor bunu çok ayrıntılı bir şekilde anlatıyor. İşte bebeğin anneye sevimli gözükmesi, bebeğin çığlığı, bunların hepsini biyolojik bir altyapısı var. Hatta size şunu söyleyeyim, bunu da atarım ama burada izin verin sesin bir kimliği var, yani hiç bir ses, bir diğer sesle de aynı değildir. Yapılan araştırmalar şunu gösteriyor, annenin sesi bebeğin prefrontal lopları diyoruz, bilişsel merkezi harekete geçiriyor, başka bir ses değil, ama annenin sesi, anne konuştukça orası harekete geçiyor. Annenin gözle iletişimi, tensel temas, bu çocuğun bilişsel ve psikolojik dünyası için anne sütü kadar önemli bir şey. Ama düşünün ki çocuğundan ayrılmış bir anne ve mümkün mertebe çocuğuyla az temas eden bir anne - bebek ilişkisi var. Peki, bunun hangi maliyet için biz bunu yapıyoruz? Bunun psikolojik maliyeti nedir? Bugün gençler üzerindeki maliyeti nedir?

BİZE DİKTE EDİLEN BİR AKADEMİK DÜNYA VAR

Bugün birçok sorundan bahsediyoruz Ama tek bir perspektifle yapıldığı için araştırmalar, bu ödediğimiz bedelin toplumsal cinsiyet eşitliği ya da bununla ilişkili kuramlarla ilgili olduğunu gösteren çalışmalar yapmıyoruz. Çünkü bize dikte edilen bir akademik dünya var. Bu insani bir dünya değil, bu politik bir kurgu. Biz bir politik kurgu içerisindeyiz. Tek bir şekilde düşünmeye zorlanıyoruz, tek yönden bilgi toplamaya zorlanıyoruz ve bizim gibi işte *"abi bu da var ya Allah aşkına şöyle bir veri de var falan"* diye bağırmak zorundayız. Ancak bağırsak da sesimiz nereye kadar gidiyor? Ama karşı tarafa baktığınızda birbirinin benzeri seri üretime geçmiş çok büyük miktarda bilgi yığınıyla karşı karşıyayız.

Şimdi Judith Butler[12], bu ismi bilen var mı aranızda? *Cinsiyet Belası* diye bir kitabı var. Biraz ağır da bir metin, ama mevzu ile ilgiliyim diyen varsa okumasını öneriyorum. Şimdi "*Queer Theory*" diye bir şey var. Bunu buradaki arkadaşlarınız bir yere not etsinler, çünkü bundan sonraki yıllarda, kanaatimi söylüyorum, hayvan hakları ve feminizm, LGBT, bu tür, mikro kavramlardan daha çok bu kavramı duyacağız. Karşımızda böyle devasa çok büyük bir risk var. Türkiye'de bununla ilgili çalışmalar var, yayınlanan kitaplar var, üniversitelerde yapılan çalışma.

NEDİR QUEER TEORİ?

Queer olmadan feminist olmanız imkânsızdır.

Bugün artık mesela biz bunu hala şu düzeyde tartışamıyoruz: Feminizmin kendi içerisinde problemler görünüyor. Feminizm daha merkezi güç odakları tarafından yeniden şekillendirilip terbiye ediliyor ve queer teori içerisine sokuluyor. Bugün söylenen şey şu: *Queer olmadan feminist olmanız imkânsızdır*. Peki, ne demek queer? Kavramın kelime anlamı İngilizce. *"Acayip, tuhaf, normdan sapmış"* anlamına geliyor. Daha açık bir şekilde ifade edersek, "*sapık*" anlamına geliyor. Hatta argodaki kullanımı hoşgörünüze sığınarak söylüyorum: "*ibne*." İngilizcede argoda bu şekilde kullanılır bugün. Queer teori, bütün normdan sapan, buna "*heteronormativite*" diyorlar, bu normdan sapan, buna muhalif olan bütün hareketlerin hepsini kuşatan bir çatı teori, çatı politika, çatı kavram olarak bütün o mikro muhalefetlere dağıtılıyor, kabul etmeyen dışlanıyor.

TERF KAVRAMI

Yani keşke bu düzeyde tartışabilseydik. Ama bir tek örnek vermek istiyorum. TERF denilen bir kavram var bugün. TERF, kısaca İngilizce bir şeyin (Trans-Exclusionary Radical Feminist) kısaltılmışıdır. TERF, transları dışlayıcı radikal feministler anlamına geliyor. Şimdi LGBT dediğimiz bir şey var ya, oradaki şeylerden bir tanesi "*trans*" kavramını biliyorsunuz. Yani erkeklikten kadınlığa ya da kadınlıktan

[12] Judith Butler; feminist felsefe, queer kuramı, siyaset felsefesi ve etik dallarına katkı sağlamış Amerikalı postyapısalcı filozof. Kaliforniya Üniversitesi, Berkeley'de Retorik ve Karşılaştırmalı Edebiyat bölümlerinde profesör olmanın yanı sıra European Graduate School'da Hannah Arendt Felsefe Profesörü'dür. Kaynak: Vikipedi.

erkekliğe geçmiş olan kişileri ifade ediyor. İşte feministlerden bazıları buna itiraz ediyor. İşte bu itiraz edilen feministleri "*TERF*" diye damgalayıp dışarı atıyorlar. Ya "*mürteci*" demek gibi bir şey, öyle söyleyeyim, aşağılayıcı bir kavram.

QUEER TEORİNİN ÖZÜ

Peki, kim bu? Şimdi buraya o zaman çok kısaca geçeyim, diyor ki, bu Queer teorinin özü şu: kendinizi hiçbir kimliğe dayandırmayacaksınız, ne kadın kimliğine, ne erkek kimliğine, ne trans kimliğine, ne lezbiyen, ne gay, hiçbir kimlik kalıcı değildir, hiçbir sabiteye dayanmayacaksınız. Buna *"akışkan kimlik"* diyorlar, ya da "*kimliksizlik*" diyorlar. Çünkü *"her şey, her an değişebilir"* diyorlar. Mesela şunları da eleştiriyorlar; lezbiyen kimlik! "*Hayır*" diyorlar "*böyle bir şey yok, yarın ne olacağım belli değil, biz yeniden inşa edebiliriz bunu*." O yüzden feminizmin eleştirildiği nokta burada şu: "*Sen*" diyor, *"sabit kadın kimliğine dayanarak politika üretiyorsun, mecburen ötekileştiricisin, ötekileştirici olmaman için her kimliği* -çünkü bunların hiçbirisi doğuştan değildir, üretilmiştir inşa edilmiştir- *kabul edebilmek için bu 'queer' çerçeve içerisinde bulunman gerekir"* diyorlar.

III."FARKLILIK" VE "AYRIMCILIK" ARASINDA FARK VARDIR

Şimdi 3. ifade etmek istediğim şey: Şu an farklılık ve ayrımcılık arasında fark var. Yani kadınlarla erkekler arasında fark var. Şunu kabul ediyoruz: *"Bu farklılıkların, erkeklerin ya da kadınların lehine istismar edilmesi mümkündür."* Bugün için erkeklerin lehine daha çok istismar edildiği bir dünya yaşıyoruz, bu doğru, ama bu farklılıkların sıfırlanması anlamına gelmiyor. Her farklılığı bir ayrımcılık gerekçesiymiş gibi göstermek anlamına gelmiyor. Çünkü bunu yapmaya başladığınız andan itibaren doğa ile savaşmak durumundasınız, cinsiyetin doğasıyla savaşmak durumundasınız. O yüzden buraya dikkat çekmek istiyorum.

IV.FARKLILIKLARI VURGULAYAN ARAŞTIRMALAR GÖRMEZDEN GELİNMEKTE, "ÖTEKİLEŞTİRİLMEKTEDİR"

Dördüncüsü, farklılıkları vurgulayan araştırmalar görmezden geliniyor ve ötekileştiriliyor. Burayı da biraz hızlı geçeyim, çünkü başlangıçta ifade ettiğim araştırmalarla aslında buna da değinmiş oldum. Yani şu taraftan yürüyen birçok araştırma, var ama toplumsal cinsiyet eşitliği fotoğrafına uyum sağlamadığı için, bu kurguya oturmadığı için bunlar dışlanıyor, görmezden geliniyor, gündeme getirilmiyor, yani yegâne bir doğru(!) üretiliyor.

V. HANGİ KÜLTÜRÜN "TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISINI" KRİTER ALACAĞIZ?

Şimdi bence önemli bir soru: *"Hangi kültürün toplumsal cinsiyet algısını kriter alacağız?"* Eğer cinsiyetin toplumsal boyutu ile ilgili tartışmalara geri dönecek olursak, şimdi sormadığımız bir soru var: bize diyorlar ki; *"sizin kültürünüz, geleneğiniz, dininiz, ayrımcılık üretiyor. Her şeyden önce kadını kapatarak, kadının bedenini denetim altına alıyorsunuz. Bu"* diyorlar *"erkek egemen bir bakış açınız. O yüzden ilahi dinlerin hepsi ama hepsi erkek egemen dinlerdir, ayrımcılık üretir, toplumsal cinsiyet eşitliği savunusu temeline göre bu böyledir."* Biz de soruyoruz: *"Tamam, bizimkisi kabul edelim, bunu varsayalım, köyde bizimkisi ayrımcılık üretiyor. Şanlıurfa'daki, Kahramanmaraş'taki, Trabzon'daki abilerimizin kültürü ayrımcılık, Peki sen bize hangi kültürü öneriyorsun? Her toplumun bir kültürü var, kadına ve erkeğe ilişkin. Hangi toplumun kadın ve erkeklik algısını bana yerleştirmeye çalışıyorsun, neyi öneriyorsun?"* Lütfen dikkat edin burası çok net değil, ama metinlere baktığınızda, kitaplara baktığınızda, çalışmalara baktığımızda bize basbayağı *"Batının kadınlık ve erkeklik algısı"* dayatılıyor. Peki, Norveç'teki, İsveç'teki, Belçika'daki bir kadına ya da bir erkeğe nasıl davranılıyorsa, bizim burada bir okulda, bir ilkokulda, bir anaokulunda çocuğa da aynı şekilde davranmamız isteniyor bizden. *"Eğer böyle yaparsanız bu şiddet bitecek, bir kadının ezilmesi bitecektir, ayrımcılık bitecektir."* deniliyor. Şimdi biz de tam da bu noktada şunu soruyoruz: öyle olsun, yani söylenen şey bize şunu biraz sonra göstereceğim toplumsal cinsiyet eşitliğinin dünyada en iyi uygulandığı ülkeler var. Biz Meryem Hocamla birlikte 2012 yılında, -o yıl 2012'de Davos Ekonomik Forumu'nda- bunun da altını çiziyorum. *"Niye Davos Ekonomik Forumu'nda?"* diye sormamız gerekiyor.

TEORİSYENLERLE ULUSAL VE KÜRESEL PATRONLARIN İŞBİRLİĞİ

Çünkü toplumsal cinsiyet eşitliği teorisyenlerinin bugün çok da açığa çıkmış ifşa olmuş, kendilerinde hiç saklamadıkları ulusal ve küresel patronlarla bir işbirliği var. Yani güya kapitalizme karşı falan böyle şeyler var, ama bu kesinlikle doğru değil, buna bakabilirsiniz. Hem Türkiye'de hem dünyada mesela TÜSİAD'a bakın, girin sitesinde *"toplumsal cinsiyet eşitliği çalışma grubu"*nu göreceksiniz[13]. Buraya biraz sonra tekrar değineceğim.

[13] Bkz: TÜSİAD Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu, https://tusiad.org/tr/toplumsal-cinsiyet-esitligi-cg

VI. TCE'NİN EN İYİ UYGULANDIĞI ÜLKELERDE KADININ YAŞADIĞI DRAMATİK SORUNLAR NASIL AÇIKLANABİLİR?

Hangi ülkeler toplumsal cinsiyet eşitliğini en iyi uyguluyor, baktık; İzlanda, Finlandiya, Norveç, İsveç. 4 ülkenin 50 yıllık periyotta, 5 değişkende tablosunu inceledik. Yani kadınlara şiddet, intihar oranları, tecavüz oranları, aile yapısı, boşanma oranları ve burada tek tek okumayacağım ama ortaya çıkan tablo gerçekten çok dramatik. Ya hakikaten çok dramatik. Bu bir kaç yıllık bir tablo değil. İzlanda o yıl 1. olmuştu. Doğan çocukların %65'i evlilik dışı doğuyor bu ülkede. Zaten sürece bakarsanız, işte 1960'lardan itibaren bakarsanız, toplumun üçte biri evlenmemiş kişilerden oluşuyor, boşanma oranları nereden nereye çıkmış ve tecavüz oranları verilen 50 ülke arasında 4. Sırada. Şimdi Finlandiya'ya baktığımızda yine aynı şekilde sayıları tek tek okumayayım, çok benzerdir, evlilik oranları çok düşüktür, boşanma oranları çok yüksektir, evlilik dışı doğum oranlarını çok yüksektir. Yani bir defa çocuk, hani son zamanlarda gündeme geliyor ya işte *"çocuk doğurun"* filan diye şeyler yapıldı, açıklamalar yaptı devlet yetkilileri. Sebep? Doğurmuyor. Niye doğursun ki! Çünkü bunun bir maliyeti var kardeşim, kadın olarak bir maliyeti var bunun. Ha işte biraz önce bahsettiğim o üreme teknolojilerinde farklı bir katmana çıkılabilirse orada tabii ki bir şey olacak. Finlandiya, Norveç başkent Oslo'da 2 evden birisinde yalnız insanlar oturuyor. İsveç bize sürekli model ülke olarak sunuluyor, iki kadından birisi şiddet görüyor bu ülkede. Euronews, belgesel yapmış. Youtube'dan açıp bakabilirsiniz[14].

Yani hep şiddet dediğim psikolojik duygusal şiddet filan da değil, fiziksel şiddetten bahsediyoruz. Ama burada Şu soruyu sormuyoruz, neden sormuyoruz? *"Ya siz bize toplumsal cinsiyet eşitliği öneriyorsunuz, bu projeyi bu politikayı en iyi uygulayan ülkelerde tablo bu, biz niçin bu trajik tabloya sebep olan bir politikayı, ne için uyguluyoruz"* diye sormuyoruz. Bunun nedenini sormamızı engelleyen ne? Bizim taraf sormuyor hadi, bizim taraf konuyla, çok ilgilenmiyor, ama ben karşı tarafa da dürüstlük adına, dürüstlük namına soruyorum. Yani kadın hareketlerine feminist hareketlere, *"ya siz niye sormuyorsunuz, niye demiyorsunuz, ya kardeşim bir toplumsal cinsiyet eşitliğinin askerliğini neferliğini yapıyoruz, bunun uğrunda savaşıyoruz, ama bu projeyi en iyi uygulayan ülkelerde tablo niye böyle"* diye niye sormuyorsunuz? Bunu engelleyen şey nedir? Tabii Yozgat'taki kadınla uğraşmak

---

[14]Bkz: Euronews Reporter: Sweden's Gender-Violence Shame, https://www.youtube.com/watch?v=BTh6FB60-u4

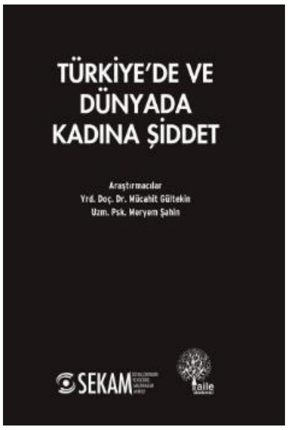
kolay, benimle uğraşmak kolay, buradaki adama vurmak kolay, hadi bir de oradakine bir şey söyle, niye oradakine bir şey söylemiyorsun?

Benim kanaatim şu: *"Bu olayda safiyane bir şekilde mücadele edenler olduğu gibi, bu olay bazıları için ekmek kapısına dönmüş durumda."* Çok açık söylüyorum, olay hibe projelerle filan yürüyor, profesyonel bir ticarete dönmüş durumda. Biraz sonra göstereceğim, kimler fonluyor bunları?

Bu araştırmaların çok daha ayrıntılarını hemen burada ifade edeyim, aileakademisi.org sitesinde *'Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Politika Uygulayan Ülkelerde Kadın ve Aile Araştırması*'nda görebilirsiniz[15]. İkinci bir araştırma daha veriyorum, lütfen buna da bakın[16]: *'Türkiye'de ve Dünyada Kadına Şiddet'*. Burada da nasıl manipüle edildiğimizi, veriler üzerinden inceleyebilirsiniz. Her iki araştırmada PDF olarak Aile Akademisi sitesinden indirilebilir[17].

VII. TCE SAVUNUCULARI ÇARPITILMIŞ İSTATİSTİKLERE DAYALI BİR PROPAGANDA DİLİ KULLANMAKTADIR

Şimdi bakın önümüzde bir takım istatistikler konuluyor, ama bu istatistikler ne kadar doğru, ne kadar çarpıtılmış, ne kadar manipüle edilmiş? Evet, tamam var bir sorun, "*yok*" demiyoruz, "*şiddet yok*" demiyoruz, "*problem yok*" demiyoruz, ama bunların söylediği gibi mi? Şimdi *Türkiye'de ve Dünyada Kadına Şiddet* kitabında[18] çok daha fazla örnek sunuyoruz. Günde 5 kadın öldürülmeye devam ediyor, bakın klişelerden bir tanesi bu. Türkiye'de günde 5 kadın öldürülmeye devam ediyor, kadın cinayetlerini durduracağız platformu var. Ana sayfada bunu koymuş, ben üstüne tıkladım linkin ve orada verilen rakamları topladım, böldüm 0.3 ediyor, günde öldürülen kadın sayısı. Ama bana diyor ki, günde 5 kadın öldürülüyor, Yav 0.3 nerede 5 kadın nerede!

Burada şunu söylemiyorum ben: yani kimsenin kılına zarar gelmesin, 0.1 olmasın, yani mevzu o değil, ama burada yaygara koparan, gürültü koparan ve o gürültü içerisinde hiçbir rasyonel tepkiye, itiraza izin vermeyen bir iklim var. Ben o iklime itiraz ediyorum. Mevzu bu değil kardeşim, ya da işte biz yine o kitapta ayrıntılı

[15] Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Politika Uygulayan Ülkelerde Kadın ve Aile Araştırması, www.muharrembalci.com/hukukdunyasi/alintilar/282.pdf
[16] Türkiye'de ve Dünyada Kadına Şiddet Araştırması Yayınlandı, http://aileakademisi.org/sites/default/files/turkiyede_ve_dunyada_kadina_siddet_0.pdf
[17] http://aileakademisi.org/arastirma/turkiyede-ve-dunyada-kadina-siddet-arastirmasi-yayinlandi
[18] *Türkiye'de ve Dünyada Kadına Şiddet* adlı kitaba PDF olarak erişim için Bkz: http://sekam.com.tr/images/resimler/3f12aba6.pdf

anlatıyoruz; kadın cinayetleri son 7 yılda 100 de 1400 arttı, klişe! Bu istatistiklere dayanarak politika yaptılar bu ülkede. Basın açıklaması yaptı milletvekilleri, kanunlar çıktı, doğru değil kardeşim! Biz baktık bu istatistiğe, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı başka istatistik veriyor, İçişleri Bakanlığı başka istatistik, Adalet Bakanlığı başka istatistik veriyor, Birleşmiş Milletler başka istatistik veriyor. Ama bunların içerisinde o sadece bir tanesini seçip manşete çekiyor, klişe oluyor. Neden? Çünkü Politik bir duruşla yapıyor. Politik duruş kendi tutarsızlıklarını asla söz konusu etmez, çünkü onun tasarladığı başka bir şey var.

VIII. TCE'NİN DAYANDIĞI ARGÜMANLARIN VE SUNDUĞU ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN NEOLİBERAL KAPİTALİST POLİTİKALARLA UYUMU GÖZ ARDI EDİLMEKTEDİR

Şimdi toplumsal cinsiyet, şunu tartışmıyoruz, toplumsal cinsiyet eşitliği argümanlarının ürettiği politikaların neoliberal kapitalist politikalarla uyumunu söz konusu etmiyoruz. Hâlbuki biraz önce ifade ettim, niçin bu projenin en büyük destekçileri ulusal ve küresel patronlardır? Bizim bakanımız şeye gidiyor, Davos'a gidiyor, toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili konuşacağız, ya bir tarafında işte Şahenk diğer tarafında Sabancı Coca Cola ve Turkcell platforma destek veriyor. Bunlar küçük örnekler. Yüzlerce örnek bulabilirsiniz ve sadece ulusal anlamda değil, küresel anlamda da arkasına bakıyorsunuz, hep büyük ve güçlü patronlar. Peki, biz de soruyoruz ya bunlar kadın erkek eşitsizliğini çok dert ettikleri için mi?

Bakan Şahin Davos'ta Konuştu

admin tarafından Cts, 02/02/2013 - 07:54 tarihinde gönderildi

(AİLEAKADEMİSİ/2 Şubat 2013)- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Güler Sabancı ve Doğuş Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ferit Şahenk ile birlikte İsviçre?nin Davos şehrinde düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu?na katıldı. Forum?da bir konuşma yapan Şahin, eş başkanlıklarını Ferit Şahenk ve Güler Sabancı?nın yaptığı ?İşte Eşitlik Platformu?nun çalışmaları hakkında bilgi verdi.

Platforma Coca-Cola ve Turkcell de Destek Veriyor

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı?nın himayesinde kurulan ?İşte Eşitlik Platformu? iş dünyasında toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizliğin giderilmesini ve kadınların iş dünyasında daha fazla yer almasını amaçlıyor.

3 yıl sürmesi planlanan projenin çıkış noktasının Dünya Ekonomik Forumu'nun hazırladığı "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Raporu" olduğu belirtiliyor. Bakan Fatma Şahin himayesinde, Dünya Ekonomik Forumu işbirliğinde ve özel sektör temsilcilerinin liderliğinde hayata geçirilen İşte Eşitlik Platformu?na Turkcell ve Coca-Cola gibi şirketler de destek veriyor.

www.aileakademisi.org

Geçen gün merak ettim dünyanın en zengin 8 insanı var biliyorsunuz, dünyanın yarısını nüfusun yarısının servetine sahip bu adamlar. Baktım dedim ki bunların toplumsal cinsiyet eşitliği ile bir ilişkisi var mı? Bunların hepsi toplumsal cinsiyet eşitliği destek projelerini en yukarıdan destekleyen kişiler. Yani ayrımcılığı

engellemek için bunu yapıyorlar ama dünyanın %50 sinin sahip olduğu servete tek başlarına sahipler kardeşim. O zaman bir soru sormamız gerekmiyor mu buradan? Neden burayı destekliyor? Yani piyasanın burada nasıl bir kârı var? Bu kasanın burada nasıl bir kârı var?

IX. TCE PARADOKSAL BİR BİÇİMDE TERSİNDEN BİR CİNSİYETÇİ DİLİ YENİDEN ÜRETMEKTEDİR

Ama hayır, Yozgat'taki kadına şöyle haksızlık yapılıyor, Nevşehir'deki kadına böyle haksızlık yapılıyor. Biz mevzuyu bu zeminde ele alıyoruz, yani *"ona haksızlık yapılsın"* demiyorum. Orasını da ayrıca bizim bu toplumsal cinsiyet eşitliği tartışmalarından, ayrıca bir bağlamda tartışmamız, çözüme kavuşturmamız gerekir, ona bir şey demiyorum. Ama burada gerçekten hepimizi yana yakıla eski günleri arattıracak ve o beğenmediğimiz bütün geleneklerin hepsini mumla yana yakıla arattıracak bir projeden bahsediyoruz. Bu şaka değil ki, olup biten bir şeyden bahsediyoruz. Ama karşımızda sürekli klişeler. O yüzden ben bu soruları bize kimin sormasına izin vermediğini de sorgulamamız gerektiğini düşünüyorum. Yani o tarafta bu sorulara karşı tarafta feminist ya da kadın hareketlerinde, bu soruların sorulmamasını bir şekilde anlayabiliyorum, ama bizim tarafımızdan niye (sorulmuyor)? Çünkü biz araçsallaştırıldık, bu politikaların uygulanması için.

Şimdi buraya da lütfen bir dikkat, şimdi bize diyorlar ki; *"toplumsal cinsiyet eşitliğinde cinsiyet ayrımcılığı yapmayın, kadını negatif veya birleştiren etiketler, damgalar kullanmayın."* Eyvallah, yapmayalım. Peki, o taraf öyle mi? Bir bakalım. Bu bir taraftan kızdırıyor beni, ama bir taraftan da çok komik. Yani bu konunun En önemli savunucularından birisi, Bianet (Bağımsız İletişim ağı) her ay erkek şiddeti-çetelesi tutuyor, her ay haberleri. Lütfen dikkat edin*; "erkekler, Mayısta 15 kadın öldürdü", "erkekler, Kasımda 23 kadın öldürdü", "erkekler, Haziranda 21 kadını öldürdü."*

Yani Ahmet Hocam sen, ben, işte Enes Hocam bizler şu taraf yani, yav bu tarafı toptan katil ilan eden, bir öldürme eylemini erkek cinsiyeti ile damgalayan böyle bir dil var ortada. Ama bu eşitlikçi dil oluyor. Bir tanesi de içinden itiraz edip; *"Ya bu kadar komik bir şey olabilir mi, ya bu kadınları kim öldürmüş? Kim? Ahmet mi,*

Mehmet mi? Neden öldürmüş? Alkollü müydü, uyuşturucu muydu, fakir miydi, depresyonda mıydı?" Bunlarla ilgili hiçbir bilgi yok. "*Erkekti*", o kadar.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ HUSUMETE DAYALI BİR POLİTİKADIR

Neden? Çünkü toplumsal cinsiyet eşitliği husumete dayalı bir politikadır. Bu tarafı çatıştırmaya dayalı bir politikadır. Ne bu tarafın selametini düşünür, ne bu tarafın selametin düşünür, böyle bir şey yok. O yüzden bizim ülkemizde şu dile itiraz eden bir tek cümle yazılmadı.

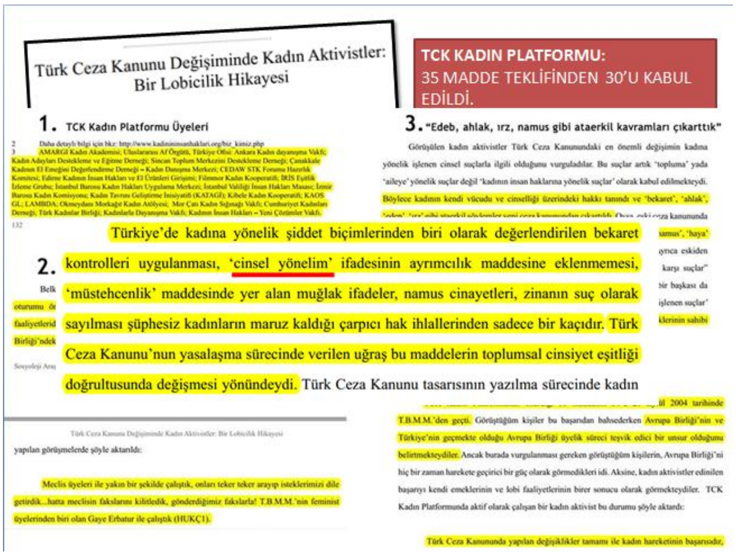
X. TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ VE CİNSEL YÖNELİM

Şimdi çok tartışılan bir şey; "toplumsal cinsiyet eşitliği ve cinsel yönelim ilişkili mi?" Evet ilişkili... Bu ilişki bu günlerde başlayan bir ilişki değil. Çok da güçlü bir ilişki. Tabii ki toplumsal cinsiyet dediğimizde biz kadınlık ve erkeklik rolleri ile ilgili bir başka teoriden bahsediyoruz Cinsel yönelim dediğimizde ise, biliyorsunuz *cinsel yönelim hemcinsine ve karşı cinse eğilimi ifade eden bir kavramdır*. Yani içinde "*lezbiyen*" var, "*gay*" var, bir de heteroseksüel kavramlar var. Bu aslında ayrı bir kulvarda tartışılması gereken bir şey ama çalışmalara baktığımızda metinlere baktığımızda, "*toplumsal cinsiyet eşitliği ile cinsel yönelimin entegrasyonuna*" şahit oluyoruz. Metin hem ulusal-uluslararası hukuki metinlerde hem de kültürel metinlerde, o yüzden burada çok dikkat etmemiz gereken birkaç nokta var.

Şimdi burada STK temsilcilerimiz de var, en azından benim tanıdıklarım var, parantez açıp şunu sorgulamamız gerektiğini düşünüyorum: *"Biz nasıl STK'cılık yapıyoruz? Bizim yaptığımız STK'cılık bu ülkede hangi derdimize derman oluyor ve gerçekten STK'cılık böyle mi yapılması gerekiyor?"* Bunu bizim sorgulamamız lazım. Neden? Çünkü elin oğlu öyle bir STK'cılık yapıyor ki, bu ülkede çok açık söylüyorum kanun yapıyor. Adam politika yapıyor, politika üretiyor. 2004 yılında Türk Ceza Kanunu değiştirildi, 2005 yılında yürürlüğe girdi. Şimdi bu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunundan bahsediyorum, bu günlerde de çok gündem olan. Biliyorsunuz erken evlilikten dolayı içeride yatan binlerce kişi var, o olayı da biliyorsunuz yani. 2005'te çıkan o yasadan 101, 102 ve 103. maddelerle ilişki, 101. madde ile ilişkili suç işliyorlar ve bildiğiniz gibi *"evlilik içi tecavüz"* kavramı getirildi bu TCK'da. 2005 yılında yürürlüğe girdi bu. Olay şu: 15 yaşında evleniyor. 2005 yılında diyelim ki bu kanun çıktıktan sonra evlenmiş, kız 15 yaşında erkek 18 yaşında. Bunun gibi yüzlerce örnek var. Biz bununla ilgili çalışma yaptık. Aradan 10 yıl geçiyor, erkek 28 yaşına

giriyor kız 25 yaşında 3 tane çocukları olmuş, kimse şikâyetçi değil, kız tarafının ailesiyle erkek tarafı mutlu mesut yaşıyorlar. Devlet gelip adamı alıyor, 8 yıl 10 yıl içeri atıyor ve nereye biliyor musunuz tecavüzcülerin koğuşuna. "*Sen*" diyor "*tecavüz yaptın*." İşte bunun da çıktığı kanun bu. Kanun nasıl çıkmış? STK'cılığı başkaları nasıl yapıyor, şurada isimlerini veriyorum bakın, 26 tane dernek toplanmış.

Şu da bir makalenin ismidir lütfen bu makaleye bir bakın derim. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisinde,* hakemli bir dergide bir bilimsel makale olarak yayınlandı *Türk Ceza Kanunu Değişiminde Kadın Aktivistler, Bir lobicilik Hikâyesi*[19]. 26 Dernek birleşmiş orada anlatıyor; "*Biz*" diyor, *"edep kavramını çıkarttık, namus kavramını çıkarttık, ırz kavramını çıkarttık, 35 maddenin değişmesi için öneri verdik"*. Burası önemli "*30 maddenin Meclisten geçmesini sağladık"*, diyor.

Kim bunlar peki, abi kim bunlar, biz mi seçtik bunları? Bu kanunlar nasıl çıkıyor? Bu ülkede kimin adına çalışıyorlar, kimlerle ilişkideler? Bu toplumun ihtiyaçlarını mı temsil ediyorlar? Buradaki maddeler bu toplumun derdini mi temsil ediyor? Peki, nasıl çıkıyor bu kanunlar? Orada göreceksiniz "*Adalet Bakanlığının yasa değiştirme sürecinde Adalet Bakanlığı komisyonuna sızdık*" diyor, adam açıkça da yazıyor? Bunu neden yazıyor? Çünkü senin ve benim ilgili olmayacağımı biliyor. Çünkü bizim tarafın bu konularla ilgilenmediğini biliyor. Metin takip etmediğini, hukuki metinleri incelemediğini, yasaları takip etmediğini, politika yapım süreçlerini takip etmediğini, bizim ilgimizin daha başka şeylerde olduğunu biliyor.

Bizim derdimiz şu: *"Şurada arsa var, burada yurt yapalım. İki tane de bürokrat gönderdik bitti."* Bizim başka bir şeyimiz yok. Ama bunun değişmesi lazım bizim kendimizle ilgili süreçleri kendi değerlerimiz merkezinde takip etmemiz lazım. İşte karşı tarafta STK'cılık bu şekilde yapılıyor. Burada da kalmıyor onu da söyleyeyim. Bakın, *"5 maddemiz geçmedi"* diyor, *"onları da geçireceğiz"* diyor. Bunlardan bir

[19] Türk Ceza Kanunu Değişiminde Kadın Aktivistler, Bir lobicilik Hikâyesi, http://www.sosyolojidernegi.org.tr/s/2300/i/20121bahar-ziya_hande_eslen.pdf

tanesi *“cinsel yönelim”*miş, cinsel yönelim ile ilgili talepleri. Yani biraz önce tanımlamıştım, 2005 yılında geçmemiş ama ne zaman geçirdiler? Daha yukarıda bir şekilde geçirdiler. 2011 yılında İstanbul Sözleşmesi'nin 4. maddesinin 3. bendine kapı gibi koydu adam o kavramı. Bugün cinsel yönelim, sen ne kadar rahatsız olursan ol, o ne kadar rahatsız olursa olsun. Vay efendim neslimizi yok edecekler okullarda. Bunlar ne kadar yanar yakılırsak yakılalım, bunun bugün hukuk hiyerarşisinin en üstünde yer alan metinde yeri var kardeşim, bitti. Biraz sonra değineceğim ona. İşte çok tartıştığımız ETCEP projesi ile ilgili metinler. Lütfen buraya bakın, ne yazıyor orada, Hedef 81: *“veliler arasında dil, din, ırk, kültür cinsiyet, cinsel yönelim ve benzeri hiçbir ayrım yapılamaz”* altında da okul yöneticilerini bu ayrımı yapmamaktan sorumlu tutuyor.

Bu şu demektir: *“Demek ki bizim LGBT velilerimiz olacak*” demektir. Peki, nasıl olacak? LGBT velilerimiz nasıl olacak? LGBT öğrenci demiyorum bakın, burada veliden bahsediyorum. Bu nasıl olacak? Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Kılavuzu 24. Maddesi, rehber öğretmenleri cinsel yönelimin okullarda normalleştirilmesi ve okul iklimi tarafından kabul edilmesi için sorumlu tutuyor.

Kaos GL denilen bir dernek var. Türkiye'de 2005 yılında kurulan ilk resmi LGBT derneğidir. Bunlar geçenlerde bir fon yayın fon rehberi yayınladılar, açık her şey açık, benim sadece araştırmam gerekiyor. Yani perdelerin arkasında gizli bir yerlere bakmam gerekmiyor, açık oynanıyor her şey. Kimler destekliyor diye ya da *“siz LGBT ve toplumsal cinsiyet eşitliğini savunan kurumlar, nerelerden destek alabilirsiniz”* bunların listesi var. Şimdi 79

1. Almanya Büyükelçiliği
2. ABD Büyükelçiliği
3. Avrupa Birliği
4. Beşiktaş Belediyesi
5. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
6. BM Kadın Birimi Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ve Kadının Güçlendirilmesi Örgütü
7. Chrest Vakfı (ABD)
8. COC – Federation Of Dutch Associations For The Integration of Homosexuality (Hollanda)
9. Danimarka Büyükelçiliği
10. Equal Rights Trust (İngiltere)
11. FARE Network (İngiltere)
12. Ford Vakfı (ABD)
13. Fransa Büyükelçiliği
14. Front Line International Foundation for the Protection of Human Rights Defenders (İrlanda)
15. Global Fund for Women (ABD)
16. Kadıköy Belediyesi
17. Norveç Büyükelçiliği
18. İsviçre Büyükelçiliği
19. Tie-Netherlands (Hollanda)
20. Toplum Gönüllüleri Vakfı
21. Transgender Europe (Almanya)

tane devlet ve uluslararası örgüt var. Ben buraya 21 tanesini aldım. Neden 21 tanesini aldım? Çünkü bunların hepsi aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliği projesine destek veren devletler ve kurumlardır. Amerika Büyükelçiliği, Almanya Büyükelçiliği, Avrupa Birliği falan. İşte Ford Vakfı, Rocefeller Vakfı, Eisenhower Vakfı vesaire. Şimdi Biraz önce söylediğim, verdiğim liste ile ilgili şunu sormamız lazım, biz buradaki 50 kişilik bir grupla karşı karşıya değiliz. Taksim'de orada burada yürüyen 100 kişilik bir grupla karşı karşıya değiliz, biz burada 10 tane 15 tane dernek ile karşı karşıya değiliz. Ortada küresel bir statüko var, küresel bir organizasyon var, o yüzden burada en küçük bir müdahale yaptığınızda bütün o güç merkezlerinden ses geliyor ve bize bir takım şeyler dayatılıyor.

XI. TÜRKİYE'DE AİLE POLİTİKALARI: BELGELER- ÖRNEKLER-UYGULAMALAR

Şimdi ben Türkiye'de aile politikalarına ilişkin bazı belgelerden de Yasin Hocam(Kuruçay) beni uyardı, kısaca değinip geçmek istiyorum. Biraz önce söylemiştim, bizim bir aile politikamızdan daha çok bir *kadın politikamız* var. Ve bu olsun buna itirazımız yok, yani bu konuda bir derdimiz yok da bu toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifine mahkûm edilmiş bir politika. Şu araştırma 2009 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yapıldı, o zamanlar ismi değişikti. Başbakanlığa bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yapıldı. Bakın ne diyor burada arkadaşlar. Bakanlığı bizim, hepimizin kıyamet koparması gereken bir konuydu bu, geçti ama. 10 yıl oldu. Adam ne diyor orada? *"10 kadından dördü erkekler tarafından şiddete uğradığı için"* diyor. Orada bakın yazıyor, *"aile ortamının kadınlar için yaşam haklarını zaman zaman tehdit edecek bir kurum haline dönüştüğünü göstermektedir"* yani kadınlar için. Ha bakın asıl şurası ne diyor, ikinci satırda: "*Ailenin aslında kadınlar için güvenilir bir ortam olmadığını göstermektedir"* diyor. Buradaki kelimeler tesadüfen yazılmış kelimeler değil. Yani "A" ailesinden "B" ailesinden bahsetmiyor, *"aile kurumu kadınlar için güvenilir değildir"*, çizdim altını. O yüzden diyor, *aile odaklı politikaları bırakacaksınız kadın odaklı politikalara geçeceksiniz* diyor ve tam da o tarihlerde İstanbul'da "*Aileye Alternatif Kurumlar*" başlıklı Heinrick Böll Vakfı'nın desteklediği bir panel düzenleniyor. Bugün tartışılan bir konudur bu. *"Aileye alternatif kurumlar üretmemiz lazım"* diyor, adamlar. Şimdi

TÜRKİYE'DE
KADINA YÖNELİK
AİLE İÇİ ŞİDDET

Ankara, 2009

bu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı logosunun olduğu bir araştırma. 2009-2014'te aynısını yaptılar. Bu sefer, *"evlilik de tehlikelidir*" diyor.

Arkadaşlar metinler burada, yani ben olanı gösteriyorum. Bakın; *"Evliliğin ve ilk evlenme yaşının, yani ilk evlenme yaşı"* demiyor sadece, *"evliliğin de maruz kalınan şiddet açısından ne denli önemli olduğunu, yani bir problem olduğunu ortaya koymaktadır"* diyor. Ben de soruyorum o zaman ya kardeşim, "*eğer aile güvenilir bir kurum değilse niçin adında aile geçen bir bakanlık var"*? Kapatın o zaman bu Bakanlığı ve açıklayın, deklare edin *"böyle böyle, araştırmalardan böyle çıktı"* diyelim o zaman. Bunu burada yazıyorsun, politikaları buna göre üretiyorsun, yönetmeliklerini de buna göre üretiyorsun, eylem planını buna göre üretiyorsun, sonra diyorsun ki niye aile çözülüyor? Ya niye çözülmesin! Her şeyi buna göre planlayıp uyguluyorsun, sonra bizim taraf şikâyet ediyor.

BU BİR DEVLET POLİTİKASIDIR

Şimdi uluslararası metinler var bu politikanın dayandığı, bir şeye işaret etmek istiyorum, çünkü bazıları zannediyor ki toplumsal cinsiyet eşitliği Milli Eğitim Bakanlığı'nın aile Bakanlığı'nın şu Bakanlığın bu bakanlığın uyguladığı müstakil ve münferit bir politikadır, asla böyle değildir, bu bir devlet politikasıdır. Çünkü neyi ne kadar değiştireceğimizi, gerçekçi bir şekilde masaya yatırmamız gerekiyor. Bakın bu Milli Eğitim Bakanlığı ile ilgili bir şey değil, Aile Bakanlığı ile ilgili bir şey değil. *"Gender mainstreaming"* diyor adam, *"toplumsal cinsiyet ana akım politikadır"* demek bu. Bu da şu anlama geliyor: *"Devlet kendisini yapılandırırken toplumsal cinsiyete duyarlı olarak yapılandıracaktır"* diyor. O yüzden müstakil münferit bir devletin bir ünitesi ile ilgili bir proje değil bu. 9. ve 10. Kalkınma planlarına lütfen bakın, *"toplumsal cinsiyete duyarlı"* olarak yazıldı. Yani biz, devletin asli-ana politika olarak gördüğü bir kavramdan bahsediyoruz. O yüzden bir bakanlık bunu müstakil olarak kendisi *"bitirdim, yapmıyorum"* diyemez, diye düşünüyorum. Yani belki yavaşlatabilir, belki bir şeyler olur, ama bu devletin ana politikası.

Aile Politikalarına Yön Veren Uluslar Arası Belgeler

- Nairobi Kadının İlerlemesi İçin İleriye Dönük Stratejiler(1985)
- CEDAW(Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi, 1986)
- Pekin Deklarasyonu ve Eylem Planı (1995)
- Pekin +5 (2000)
- Birleşmiş Milletler Bin Yıl Bildirgesi(2000)
- CEDAW İhtiyari Protokolü (2002)
- İstanbul Sözleşmesi(2011)

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN TÜRKİYE'DEKİ ARKA PLANI

Şimdi bu konuda şuraya işaret etmek istiyorum, bu nasıl oluştu? Birazcık kısaca bir arka plan bilgisi vermem lazım. 2009'da Selma Aliye Kavaf -Aileden Sorumlu Devlet Bakanlarını Avrupa Konseyi topladı- oraya gitti. Orada bir tavsiye-karar metni çıktı. Kavaf buna itiraz etti, imzalamadı. Geldiğinde dediler ki, *"sen niye itiraz ettin, niye imzalamadın?"* O da dedi ki; *"'farklı aile formları' diye bir kavram geçiyordu orada, bende de ondan dolayı bunu imzalamadım."* "Peki" dediler *"yani ne sakıncası var Onun?"* *"Çünkü"* dedi, *"onu LGBT eşcinsel aileleri de içerdiği için, bu bizim geleneklerimize ters"* dedi.

- 1946 yılında BM bünyesinde **Kadının Statüsü Komisyonu** kuruldu
- 1975 yılı BM tarafından **"Kadın 10 yılı"** ilan edildi ve aynı yıl Mexico City'de **1. Dünya Kadın Konferansı** düzenlendi. Konferansın ana teması toplumsal cinsiyet eşitliği idi. Bu konferansın sonucunda **1979 yılında CEDAW** (Convention on Elimination of all Forms of Discrimination Against Women/Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi) sözleşmesi BM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Sözleşme 1 Mart'ta imzaya açıldı, 1981 yılında yürürlüğe girdi. Sözleşmeye taraf ülke sayısı 2010 Kasım ayı itibariyle 186'dır.
- **2. Dünya Kadın Konferansı** 1980 yılında Kopenhag'da düzenlendi. İlk 5 yıl değerlendirildi.
- **1985 yılında Nairobi'de 3. Dünya Kadın Konferansı** düzenlendi. 157 ülke katıldı. "Kadının İlerlemesi İçin Nairobi İleriye Dönük Stratejileri" kabul edildi.
- **1995 yılında 4. Dünya Kadın Konferansı** Pekin'de yapıldı. Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu adında iki belge kabul edildi.

Uluslararası Sözleşmelere Zemin Hazırlayan Önemli Tarihler/Organizasyonlar

Ondan sonra Kavaf'la ilgili bir cadı avı başladı, gerçekten buhar ettiler kadını. Bir sonraki seçimlerde biliyorsunuz aday olmadı, yerine Fatma Şahin geçti. Fatma Şahin 2011 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koltuğuna oturdu. Temmuz Ayında, Eylül ayında STK'larla bir toplantı yaptı. Bakın, baskıya bakın, yani burada *"kendi rızası ile yaptı"* demiyorum bunu, ama bu gerçekten dışarının çok büyük bir baskısını gösteriyor ve orada LGBT dernekler de çağırıldı ve onlara denildi ki "*LGBT haklar anayasal hak olması gerekir*" ifadesi burada kullanıldı ve bu da malum gazete tarafından Avrupa'ya pazarlandı.

Eşcinsellere davet jesti!

Aileden sorumlu bakan Fatma Şahin, LGBT temsilcisini kadın dernekleri toplantısına davet etti...

21 Eylül 2011 Çarşamba, 07:21:01 **Güncelleme:** 22 Eylül 2011 Perşembe, 12:53:03

Kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin yasa taslağı ve "Yeni Anayasa" ile ilgili kadın alanında çalışan sivil toplumörgütlerinin temsilcileriyle bir araya gelen Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin, toplantıya ilk kez LGBT'den de temsilci katılmasını istedi.

Esra YAZDIÇ / ANKARA

Pembe Hayat-LGBT (Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Transseksüel) adına toplantıya katılan Belgin Çelik, eski bakan Selma Aliye Kavaf'ın kendileri için kullandığı "hastalıklı" ifadesini ve Anayasa Komisyonu Başkanı Burhan Kuzu'nun bir röportajında kullandığı "Eşcinseller de eşitlik istiyor, verecekmiyiz? Tabii ki vermeyeceğiz" ifadelerini hatırlattı ve davetinden dolayı Bakan Şahin'e teşekkür etti. Çelik, LGBT olarak yeni yasa için cinsel yönelimve kimliklerin kabulü ile ilgili bir öneri verdiklerini söyledi. Bakan Şahin de eşcinsellere ilişkin yeni Anayasa'da düzenlemeye gidilmesinin pozitif bir görüşle ele alınmasını istedi. Çelik, "Özgürlük ve eşitlik herkes için olacaksa cinsel yönelimayrımcılığı ortadan kaldırılmalı ve temel insan haklarından olan eşcinsel hakları tanınmalı" dedi.

Şimdi burada *"İstanbul Sözleşmesi"* ile ilgili bir kaç maddeye dikkatinizi çekmek istiyorum. Burada özellikle hukukçu arkadaşlarımız da var. Şimdi her metnin biliyorsunuz bir "tanımlar" bölümü var. İstanbul Sözleşmesinde 3/f maddesine dikkatinizi çekiyorum. Diyor ki; "*kadınlar kelimesi 18 yaşın altındaki kız çocuklarını da kapsar."*

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ
Kadınlara Yönelik Şiddet Ev İçi Şiddet ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi
7 Nisan 2011 tarihinde kabul
10-11 Mayıs 2011 tarihinde imza
25 Kasım 2011 tarihinde TBMM'de kabul
29 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayın
1 Ağustos 2014 tarihinde yürürlüğe girdi.

İstanbul Sözleşmesi, cinsel yönelimi legal koruma altına alan sözleşmeydi ve bu bir uluslararası sözleşme. Anayasanın 90. maddesine göre iç kanundan daha yukarıda ve o madde diyor ki, *"anayasaya aykırılığı gerekçesiyle iptal ya da itiraz yolu kapalıdır"* diyor, uluslararası sözleşme. Yani; *"sen bunu yürürlüğe koyduktan sonra buradan birisi Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle dava açamaz"* diyor. Bu da şu demek; *"hukuk hiyerarşisinin bir ülkedeki en yukarıdaki metinden bahsediyoruz."* Ben öyle anlıyorum, ama bazıları "*anayasanın altında*" diyorlar.

PEDOFİLİNİN GÖMÜLÜ OLDUĞU BİR SÖZLEŞME

Şimdi kadınlar neden 18 yaş, niye böyle bir tanımı yapılmış? Bu şu demek değil midir? *"Ben bu metni okuduktan sonra, 81 maddeden oluşan metin, orada hangi maddede kadınlar kavramı geçiyorsa, 18 yaşın altındaki herkes, bütün kız çocukları düşünerek algılayacağım"* böyle demektir bu. Peki, bir sınırı var mı? Yani 5 yaş böyle. 0 yaşına kadar gidiyor. Peki, neden bunu böyle tanımlama ihtiyacı hissetmişler? Neden ben bunu çeşitli yerlerde, seminerlerde hukukçu arkadaşlarımıza da sordum, yani ben anlamadım, kaçırdığım bir şey olabilir, ama benim anladığım şey şu: Burada bir şey var, bir şey. Maddeleri okuduğunuz zaman bunu anlıyorsunuz.

Benim kanaatim şu: Eğer bir itiraz varsa değiştirebilirim, iknaya açığım bu konuda. Ama bana göre, bu aynı zamanda, pedofilik bir içerik taşıyor bu sözleşme. Yani *"pedofilinin gömülü olduğu bir sözleşme"* olduğunu zannediyorum. Peki, neden? Neden böyle bir şey söylüyorum?

Yani bu benim kafadan attığım bir şey değil. Çünkü biz pedofilik bir kültür ile karşı karşıyayız. Bakın 2006 yılında Hollanda'da "PNVD" denilen bir parti kuruldu. Şu biraz önce bahsettiğim *"queer teori"* var ya, işte bunların hepsini içine alan bir teori. PNVD, 2006 yılında Hollanda'da kurulduğunda halk itiraz ediyor. Avrupa, şu hâkim Avrupa Birliği Lahey Bölge Mahkemesi altını çizdim, "*onlar moral değerleri temsil ediyor"* diyerek bu partinin kapatılmasını reddediyor. Legal kurulum parti. Yani 12

yaşından itibaren çocuklarla ve hayvanlarla cinsel ilişkiyi savunan bir “legal” siyasi parti. STK filan değil. Bunun var olduğu bir dünya var ve bu zaten Amerika'da batıda başka STK’lar da var.

Şunu da söylemek isterim, en son Türkiye'de bu işlerin nasıl kotarıldığının bir modelini koymak istiyorum. Amerika'dan bir hikâye anlatıp ondan sonra bitireceğim. Biliyorsunuz 2015 Haziran ayında LGBT yürüyüşler, o yıl Ramazan ayına denk geldi. İtirazlar oldu falan, hatta beni arayanlar oldu, dediler ki; *“Bu Ramazan mübarek gün bunlar yürüyecekler. Bir tepki koyalım.”* filan dediler. Ben de dedim ki; *“Kime tepki koyacağız, oradaki yürüyenlere mi? Oradaki yürüyenlere tepki koyarsak, yani basın açıklaması yaptık diyelim -ki o adam da gelir bana derse ki, ‘Yav kardeşim ben burada yürüme hakkımı senin 2011'de imzalamış olduğu İstanbul Sözleşmesinin 4. maddesinden alıyorum. O maddeye göre; ben değil, sen suç işliyorsun. Çünkü cinsel ayrımcılık yapıyorsun. Burada cinsel azınlıklara ayrımcılık yapıyorsun.’- derse ben ona ne cevap vereceğim? Kime tepki göstereceğim? Orada yürüyenlere tepki göstermemin bir anlamı yok. Orada yürüyenlere de bizim bazı şeyleri anlatmamız lazım, o da ayrı bir konu. Eğer o metne tepki göstereceksek buyurun gösterelim, ama o da başka sorunlara yol açıyor.”* Yani hem bu tür şeylerden rahatsız oluyoruz, hem de onları var eden metinleri eleştirmek söz konusu olduğunda, burada başka kaygılar taşımaya başlıyoruz.

Şimdi biraz önce bahsetmiş olduğum madde, onu da göstermiş olayım, yani 4. maddenin 3. bendi burada geçer. Madde 42 de ilginç bir madde. Ama sadece madde 48, İstanbul Sözleşmesinin 48. maddesi ne? Bu dediğim gibi hukuk hiyerarişisinin en üstünde yer alan bir metinden bahsediyoruz. Ne diyor? *“Kadınla erkek arasındaki problemlerde arabuluculuk yasaktır”* diyor.

Biliyorsunuz Adalet Bakanlığı'na bağlı Arabuluculuk Daire Başkanlığı var, orada bir arabuluculuk yönetmeliği var, arabuluculuğun hangi konularda nerelerde uygulanacağı böyle madde madde yazılmış. Ama karı koca ile ilgili problemlere gelince diyor ki, “*hayır*” *diyor “orada arabuluculuk da yasak, alternatif uzlaşma yöntemleri de yasak”* diyor yani. Adam diyor ki, *“boşayacağım ben seni başka çaren yok”* diyor, *“uzlaştırmam”* diyor, *“arayı buldurmam”* diyor. Bu da bizim en üst şeyimizde (Anayasa 90. Madde) geçiyor.

21. YÜZYILIN AHLAKINI DEĞİŞTİREN ADAM: ALFRED KİNSEY (*KİNSEY VAKASI)*

Şimdi burada başka şeyler de var, ama oraları biraz hızlı geçiyorum, şuraya gelmek istiyorum. Bu adam *"Alfred Kinsey."* Sona geldi, ama bir 5 dakika konsantrasyonunuzu istirham ediyorum, burası Önemli çünkü. Bu adam bugünkü konuştuğumuz konuları da var eden bir adam olduğu için önemli. 20. yüzyılın en önemli bilim adamlarından birisi kabul ediliyor ve dünyanın cinsel ahlakını değiştiren adam olarak kabul ediliyor Alfred Kinsey. Sebebi şu: İki tane araştırma yaptı, 1948'de ve 53'de. *"Kızlarda, kadınlarda cinsel davranış, erkeklerde cinsel davranış"* olmak üzere, araştırma Amerika'da yapılıyor. Amerika o tarihe kadar aile merkezli bir ülke ve o kadar ilginç bir ülke ki biraz sonra vereceğim, kürtaj yasak, zina yasak, eşini aldatmak yasak, eşcinsellik yasak, bunların bazılarının cezaları çok ağır, bazı eyaletlerde ölüm cezasına çarptırılıyor bunlardan dolayı.

Fakat bu araştırmayı, adam bir yapıyor, Amerika ile ilgili öyle bir tablo sunuyor ki; herkes, yani savrulmuş cinsellikte kafayı bozmuş bir toplum gösteriliyor, böyle bir imaj var ediliyor. İşte erkeklerin yüzde 85'i erkeklerin yüzde 85'i eşlerini aldatıyor, kadınların yüzde ellisi eşlerini aldatıyor, toplumun yüzde onu eşcinsel, işte aktiviteler gösteriyor, rakamlar böyle, bakın bunların hepsinin Amerika'da o tarihte yasak olduğunu görüyorsunuz.

Burada, ilginç bir şey daha söylüyor: *"Çocukların %100'ü doğumdan itibaren cinsellik taşır, cinsel güdüleri doğumdan itibaren vardır"* diyor.

Kinsey Raporu'nun Bazı Sonuçları

- *Erkeklerin*
- *%85'inin evlilik öncesi cinsel ilişki kurduğunu, (Amerika'da evlilik öncesi ilişki yasaktı)*
- *%69'unun fahişelerle birlikte olduğunu,(Fahişelik yasaktı)*
- *%50'sinin eşini aldattığını/zina yaptığını (Zina yasaktı)*
- *%10-37'sinin eşcinsel ilişki yaşadığını (Eşcinsellik yasaktı)*
- *Kadınların*
- *%50'sinin evlilik öncesi cinsel ilişkide bulunduğunu, (Evlilik öncesi cinsel ilişki yasaktı)*
- *%26'sının eşini aldattığını, %50'sinin bunu istediğini, (Eşini aldatma yasaktı)*
- *Evli olmayan hamile kadınların %87'sinin evli kadınların %25'inin kürtaj yaptığını (Kürtaj yasaktı)*
- *Çocukların*
- *Çocukların %100'ünün doğumdan itibaren cinsellik taşıdığı; bu yüzden yetişkinlerle birlikte olabilecekleri; hatta ensestin de serbest olabileceği...(Amerika'da illegaldi)*
- *Çocukların erken yaşlarda okulda cinsel eğitim görmeye ihtiyaçlarının olduğu (Amerika'da illegaldi)*
- *Çocukların cinsel yönelim hakkında bilgilendirilmeye ihtiyaçları olduğu. (Amerika'da illegaldi)*

Şimdi bu araştırma yayınlandıktan sonra hukukçular şöyle bir şey tartışmaya başlıyorlar, diyorlar ki, *"bizim toplumumuzun gerçeği bu, ama bizim kurallarımız toplumumuzun gerçeği ile uyuşmuyor. Eğer hukukumuz cari hukuk devam edecek olursa bizim erkeklerin yüzde 85'ini örneğin içeri atmamız lazım."*

O halde ne yapmamız lazım? “*Bu hukuku değiştirmemiz lazım”* diyorlar. Amerikan Barolar Birliği toplanıyor. 1955 yılında ceza hukukunu değiştiriyor. “MPC” denilen, *“Model Penal Code*” denilen bir sistem getiriyor. Fakat bu araştırma daha sonraları ortaya çıkıyor ki, sadece bir tane örnek vereyim araştırmaların erkek popülasyondan toplanan verilerinin; 5300 beyaz erkekle görüşülüyor, 1400 tanesi cinsel suçlardan dolayı hüküm giymiş mahkumlardan toplanıyor. Adam bunu *“Amerikan’ın ortalaması”* diye yutturuyor, bu kadar açık bu kadar net. Daha başka birçok sorun da var, ama bunu “*Amerika'nın ortalaması”* diye ortaya koyuyor.

Kinsey Raporu MPC Sisteminden Sonra

- *Şiddet suçları 1951-1997 arasında %993 artmıştır*
- *1969-1999 arasında tecavüz %340 artmıştır*
- *1955-1994 10-14 yaş arasında cinsel yolla bulaşan hastalıklar %200 artmıştır*
- *1955-1998 arasında single parent (Başka bir erkekle birlikte olmuş tek başına kalan kadın) oranı %213 artmıştır*
- *1951-1996 arasında genç kızların (15-19 yaş arası) çocuk doğurma oranı %215 artmıştır*
- *15 yaş altı kızların çocuk doğurma ya da düşürme oranı %150 artmıştır.*
- *Çocukların cinsel istismarında %15,866 artış olmuştur. 1976'da bu çocukların cinsel amaçlı kullanımı 2 bin 32 iken, bu rakam 1999'da 324 bin 400'e çıkmıştır.*
- *2000 yılında yapılan bir çalışma cinsel suçların en fazla kurbanının çocuklar olduğunu göstermektedir. 5 yaş altı çocukların oranı: %10; 5-11 yaş arası çocukların oranı %37; 12-17 yaş arası %19.*

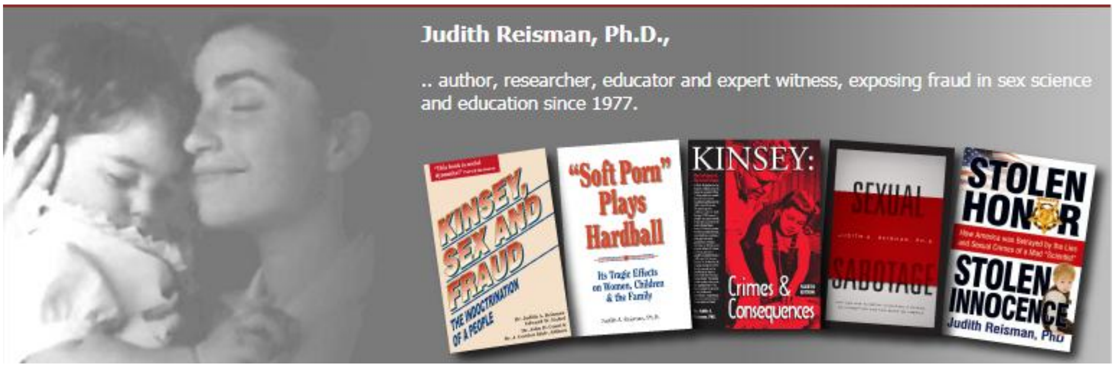
Hukukçular bu araştırmanın sonuçlarına göre hukuku değiştiriyor. Burada altın çizmem gereken bilgi, Hem Kinsey’in araştırmalarını, hem de Amerikan Barolar Birliği'nin araştırmasını *“Rockefeller Vakfı”* finanse ediyor. 1948 araştırması[20] ilk araştırmadır, bende orijinali de var, siz de bulabilirsiniz internetten. Girişte Alan Greeg'in Rockefeller Vakfı adına bir önsözünü de göreceksiniz orada[21]. Peki, bu nasıl ortaya çıkıyor?

---

[20] Bkz: Sexual Behavior in The Human Male (1948), krishikosh.egranth.ac.in/bitstream/1/2048110/1/0042_3201A.pdf

[21]Ayrıntılı bilgi için https://rockfound.rockarch.org/kinsey-reports adresindeki “ Kinsey Reports - The Rockefeller Foundation: A Digital History” başlıklı bölümü inceleyebilirsiniz.

JUDITH REISMAN VAKASI

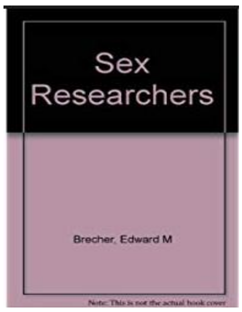

Judith Reisman[22] diye bir kadın var, bu kadın hala yaşıyor, 90 yaşlarında falan olması lazım şu anda. 1966 yılına kadar mutlu mesut bir hayatı var bunun. O yıl 10 yaşlarında filan bir kızı var, tecavüze uğruyor. Tabii ki bir travma yaşıyor, yani bir taraftan kendisi ayakta durmaya çalışıyor, bir taraftan çocuğunu ayakta tutmaya çalışıyor. Kimseyle de paylaşmak istemiyor, paylaşamıyor, ama dayanamıyor, bir gün teyzesini arıyor. Diyor ki başımıza bunlar geldi, o tecavüzcü kişilere karşı müthiş bir öfkesi var. Teyzesi ilginç bir cevap veriyor, bunu kitabında anlatıyor, diyor ki, "*sen onlara niye kızıyorsun, belki çocuğun kendisi istemiştir."*

"Şoke oldum" diyor, *"anlayamadım"* diyor, *"ne demek istedin de anlayamadım?"* 1 hafta sonra bu sefer bir başka kız arkadaşını arıyor, neredeyse teyzesinin verdiği cevabın aynısını veriyor, ama hiçbir anlam veremiyor, niye böyle dediklerine dair.

Sonra bu kadın -bu arada şunu da ifade edeyim Playboy diye bir Cinsellik Endüstrisi kuruluyor biliyorsunuz, 1953 yılında kuruluyor. Hugh Hefner diye patronu var bunun. Diyor ki, "*Kinsey'in araştırmaları olmasaydı biz bu endüstriyi kuramazdık"* diyor.

Şimdi Judith Reisman, bu kadın, o yıllarda dergilerde çocukların resimleri çıkıyor falan, bunlara karşı büyük bir mücadeleye girişiyor. Galeride bir sempozyuma katılıyor, orada bir haykırışı var, müthiş bir konuşması var. Çıkışta bir tane Kanadalı bir psikolog yakalıyor bunu. İstasyonda diyor ki, *"ben seni dinliyorum ve takip ediyorum, eyvallah doğrusun, fakat mevzunun kaynağını anlamış olursun"* diye bir kitap veriyor, "*git*" diyor "*bunu oku.*"

Edward Bretcher'in (*Sex Researchers* isimli) bir kitabı[23] bu. Kinsey'ın araştırmasından o kitaptan haberdar oluyor. O kitabı okurken *"Tablo 30-34 Vakası*" denilen bir vaka var. Oraya geldiğinde gerçekten sarsılıyor, hani kelimenin tam anlamı ile doluyor, çünkü bu tablo 30-34 Vakası çok ilginç bir şey,

[22]Bkz: Resmi web sitesi: http://www.drjudithreisman.com/
[23] https://archive.org/details/sexresearchers00brec adresine üye olanlar okumak için ödünç alabilmektedir.

gözlerine inanamıyor. Ben bu Tablo 34'ü getirdim buraya, gözlerine inanamıyor, kütüphaneden orijinalini buluyor kitabın, Alfred Kinsey ile o zaman tanışıyor. Kitapta gerçekten orijinalinde de o olduğunu görüyor[24].

Age	No. of Orgasms	Time Involved	Age	No. of Orgasms	Time Involved
5 mon.	3	?	11 yr.	11	1 hr.
11 mon.	10	1 hr.	11 yr.	19	1 hr.
11 mon.	14	38 min.	12 yr.	7	3 hr.
2 yr.	7	9 min.	12 yr.	3	3 min.
	11	65 min.		9	2 hr.
2 1/2 yr.	4	2 min.	12 yr.	12	2 hr.
4 yr.	6	5 min.	12 yr.	15	1 hr.
4 yr.	17	10 hr.	13 yr.	7	24 min.
4 yr.	26	24 hr.	13 yr.	8	2 1/2 hr.
7 yr.	7	3 hr.	13 yr.	9	8 hr.
8 yr.	8	2 hr.	13 yr.	3	70 sec.
9 yr.	7	68 min.		11	8 hr.
10 yr.	9	52 min.		26	24 hr.
10 yr.	14	24 hr.	14 yr.	11	4 hr.

Table 34, chronicling the systematic sexual abuse of boys, appeared in Kinsey's 1948 book, *Sexual Behavior in the Human Male*, p. 180.

Şimdi dikkat ediyorsanız, burada yaş kısmına bakın. 5 aylıktan itibaren başlıyor orgazmın sürelerini, orgazm hızlarını filan araştırıyor bu çocukların, bu bebeklerin. 0-1 yaş arasında 24 tane bebek olduğu tespit ediliyor. Bundan sonra bugüne kadar da devam eden çok büyük bir mücadele içerisine giriyor, birçok kitap yazıyor ve Kinsey Enstitüsü'nü -Indiana Üniversitesi'ne bağlı- açıklama yapmaya zorluyor. Amerika'da kıyametler koparıyor.

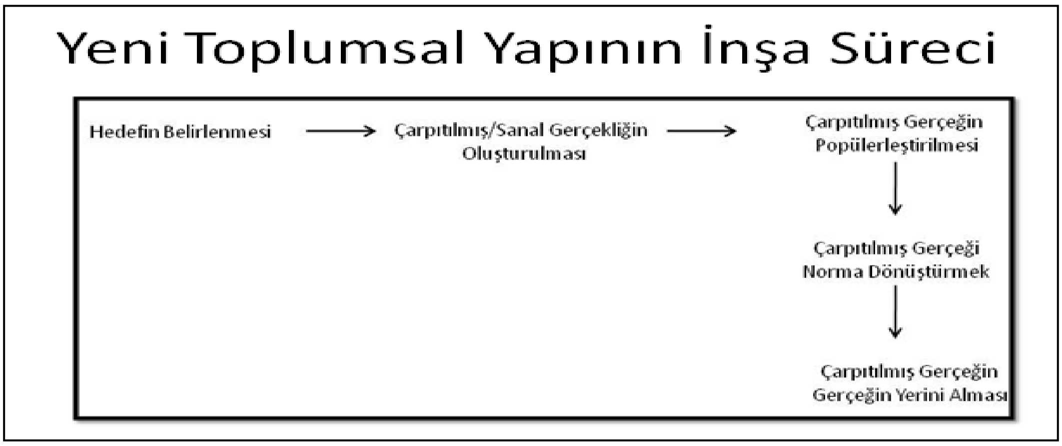
Burada dikkatinizi çekmek istediğim şey şu: Bu kadının isminden Türkiye'de tek bir cümle, tek bir kelime, tek bir metinde bahsedilmiyor. Yani Alfred Kinsey'in filmi yapılıyor, 2005 yılında Türkiye'de vizyona giriyor, ama burayı sarsmış, 40 yıldır bununla mücadele eden birçok takoz gibi kitap yazmış birisi var orada. Ondan bir tek cümle bahsedilmiyor. Biz tek yönlü bir bilgiye mahkûm ediliyoruz. Böyle bir bilgi çeşitliliği falan yok, ararsan, mücadele edersen, çaba gösterirsen ulaşabiliyorsun.

Son olarak şunu gösterip bitiriyorum, benim tabi burada Kinsey raporundan sonra o bütün cinsel suçlarda, onlarda, bunlarda birçok artışlar oluyor, onları da ifade etmiş olayım.

[24] http://www.drjudithreisman.com/archives/2011/06/journey.html

YENİ TOPLUMSAL YAPININ İNŞA SÜRECİ

Şimdi son slaytım şu:

Benim anladığım şu oluyor, Amerika'da olan süreç burada yapılıyor, denenmiş bir süreç çünkü. Amerika'nın aile merkezli muhafazakâr yapısı bugün bu noktaya getirildi ve legalleştirildiyse başlangıç noktasına işaret ettim. Bakın benim gördüğüm kadarıyla birileri hakikaten masa başında önce oturuyor, bir hedef belirliyor. Tasarısı var adamın, politik tasarısı var, ontolojik bir varoluşsal bir planı var adamın. Yani bu kadınla erkek değil, insana dönük, varlığa dönük bir tasarısı var. Bu bazen bu varlığın bir kısmına dönük olabiliyor, bu hedefi önce belirliyor, bu adam masa başında belirliyor, sonra Aynen Alfred Kinsey'in araştırmasında olduğu gibi; "bilimsel" filan diyorlar, çarpıtılmış sanal bir gerçeklik oluşturuluyor, sonra gazeteler, medya herkes bunu popülerleştiriyor. Çünkü Alfred Kinsey'in araştırmasından sonra gazeteler "*Amerika'ya atom bombası düştü"* diye bu araştırmayı veriyorlar, müthiş şekilde popülerleştiriyorlar. Sonra hukukçular devreye giriyor, çarpıtılmış gerçeği norma dönüştürüyor. Bence şurası çok önemli: Bir yalan norma dönüştükten sonra, yani o çarpıtılmış gerçek gerçeğin yerini alıyor, başlangıçta yalan olan bir şey, olmayan bir şey, gerçekten bir müddet sonra olabilir.

Burada ben hukukun, norm koyucuların çok kritik bir rolü olduğunu düşünüyorum, şundan dolayı: *"Bir şeyi yasaklarsanız azalma eğilimine girer, serbest bırakırsanız artma eğilimine girer."* Sebep? Çünkü devlet ona diyor ki; "*Bu meşrudur*." Bu ne demektir? Herkes bunun faydasını, zararını araştıracak değil ki!

SON SÖZ

Son olarak şunu ifade etmiş olayım: *"Biz İstanbul Sözleşmesinin feshedilmesi gerektiğini düşünüyoruz."* Öncelikle bunu ifade edeyim. Bizim sorunumuz uygulamalarla değil, bu uygulamaların dayandığı hukuki metinlerledir. Bu bir. İkincisi bu konuda duyarlı davranmamız gerekir. Duyarlı davrandığınızda ben kesinlikle sonuç alabileceğimi düşünüyorum. Bunun en yakın örneği şu ETCEP projesidir. İnsanlar gerçekten bir duyarlık gösterdiler, dediler ki, "*hop!"* dediler, *"ne oluyoruz nereye gidiyoruz*?" Bir ses yükselttiler.

Milli Eğitim Bakanlığı bu duyarlılığı dikkate aldı ve bana göre de pozitif bir adımdır, dedi ki; *"Şu anda yürürlükte olan bir projemiz yok."* Peki, bu nasıl oldu? Buradaki oturan insanlar, oradaki oturan insanlar bir duyarlılık gösterdi. Dedi ki yani; *"Biz bunu istemiyoruz, burada bir şüphemiz var bizim."* O yüzden bu duyarlılığı korumamız gerekiyor, çünkü mevzu pratik uygulama ile ilişkili değil, bu metinlerle ilişkili bir şeydir. Bunların öncelikle kaldırılması gerekiyor.

Bir şey daha ifade etmek istiyorum, bu bence çok tartışmalı. Ayrıca tartışılması gereken bir konu ama toplumsal cinsiyet eşitliği meselesi, bir politik tasarının içerisinde gelen bir şeydir. Değerlendirilmesi gereken bir şeydir. Konu bazlı, mevzu merkezli değerlendirilecek bir konu değildir. "*Bizim sorunlarımız yok"* demiyorum, var, gelenekten şundan bundan, bunu da birkaç kez söyledim bunları da bizim ayrı bir zeminde bununla ilişkilenmeksizin ayrıca tartışmamız, ayrıca konuşmamız gerekir. Fakat öncelikli hedef burası, çok önemli olduğunu düşünüyorum. Toplumsal cinsiyet eşitliği denilen ve başka başka projelerle de ilişkili olan bu projeye karşı bir duyarlılık oluşturulması gerektiğini ifade ediyorum.

Allah hepimizin yardımcısı olsun Allah zihinlerimizi açıklık kalbimize sükûnet ve ayaklarımıza adımlarımıza rahmet bereket versin inşallah diyorum. Beni dinlediğiniz için Allah razı olsun.

NOTLAR

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN

NEOLİBERAL KAPİTALİST POLİTİKALARLA UYUMU

GÖZ ARDI EDİLİYOR